

2. lpp. **Vietējo iniciatīvu konkurss — viens noslēdzies, uz otru vēl var pagūt!**
3. lpp. **Kā bērni un jaunieši izglāba kokus.**
4. lpp. **Smaržo meijas.**
6. lpp. **Gaisa balons piezemējies mūsu krastā.**
8. lpp. **Mēs Stipro skrējienā.**
9. lpp. **Dundagas luterāņu baznīca — jubileja tagad un pirms 90 gadiem.**

Redaktora vārdi

Viegli? Viegli!

Tā saucas fonds, kas, iedvesmojies no Imanta Ziedoņa personības, rīko dažādus nekomerciālus pasākumus. Maija vidū norisēs Kolkastragā un vēlāk vietējā tautas namā to varēja iepazīt arī mūsu novada ļaudis. Brīžam aizdomājos — katram cilvēkam ir savs gājums, ir gaiši un tumši brīži, ir jāsagādā dienišķā iztika, tomēr visi taču dzīvojam vienā valstī, pār visiem ir vieni likumi, tautsaimniecības stāvoklis un iespējas, visi esam pakļauti miesas atkarībām un galu galā — šīs dzīves īsumam. Bet kā gan atsevišķi cilvēki pamanās tajā visā atrast

vieglumu, un ne jau tādu, kā muļķīša smaids!? Noteikti tur ir kādas kopsakarības, gan pārsāpēts grūtums, gan sevi atradušu cilvēku ļaušanās, uzdrīkstēšanās, meklēšanas un atrašanās prieks. Līdzīgais pievelk līdzīgo, un tad tas viss daudzkaršojas un aizrauj citus.

Pirmsjāņu numurā lasāmi vairāki viegli stāsti. Vai tiešām visi ir tik viegli, to gan rādīs laiks.

Priecīgus Jāņus!

Jūlija numurs iznāks 22. datumā.

Alnis Auziņš

1836 jeb Sirds svētki pašapziņai

15.V Kolkastragā kustība 1836 ieraka pirmo ceļa stabu (sk. foto) un vēlāk ar turpinājumu tautas namā iekustināja līdzcilvēkus sirsnīgai virzībai uz Latvijas 100 gadu jubileju.

Piedaloties Imanta Ziedoņa fondam *Viegli* un draugiem, tostarp SIA *Kolkastrags* direktoram Jānim Dambītim, daudziem kolciniekiem un viesiem, Kolkastraga liedagā septiņos pēcpusdienā ar daudzu roku piepalīdzību zemē nostiprināja stabu, uz kura ir rakstīts «Aplido, apceļo, apmiļo Latviju» un skaitlis «1836», kas ir Latvijas robežlīnijas kopgarums.

Iepriekšējās divās avīzēs jau rakstījām par ieceri līdz mūsu valsts simtajai dzimšanas dienai izveidot maršrutu apkārt Latvijai, mazliet platākā joslā nekā robežlīnija, domātu braucējiem un kājāmgājējiem. A/s *Latvijas valsts meži* (LVM) ir atbalstījusi nodomu — ceļu marķēt ar stabiņiem, un arī pirmais simboliskais stabs ar svārstā iestiprinātu akmeni ir no LVM dāvātas priedes.

Visa pasākuma jēgu trāpīgā tautasdziesmā ietvēra Jānis Dambītis:

*Pilna Dieva pasaulīte
Sīku, mazu šūpulīšu,
Kā to vienu kustināja,
Visi līdzī ligojās.*

Liedagā aprunājos ar vienu no robežstaba darinātājiem, jauno mākslinieci **Velgu Vītolu**.

— **Sakiet, lūdzu, kā šī iecere tapa?**

— Kādu vakaru satikāmies ar Enriko Plivču, kas ir projekta 1836 lielais atbalstītājs, un sapratām, ka ir laiks apvienot idejas un spēkus. Enriko bija skaidra doma par 1836, man bija iecere par Latvijas apceļošanu. Uzrunāju mākslinieku Gaitu Burvi. Tā mūsu kopdarbā tapa pirmais robežstabs. Esam tā satuvinājušies, ka nodibinājam pat radošu apvienību *Vītolu Burvis*, vismaz uz diviem gadiem noteikti. Lielais sapnis ir līdz Latvijas apaļajai dzimšanas dienai radīt vēl 99 tādus stabus. Darbs būs pamatīgs, bet gan jau tālāk ies veiklāk. Pirmais prasa vairāk laika. Būtībā Gaits visu taisīja, es izdedzināju stabam vidu.

— **Kāpēc pirmo stabu ieraka tieši šeit?**

— Kolkā ir Eiropas ģeogrāfiskais centrs, Kolkā satiekas divas jūras un ir krustvilnis. Laba vieta jaunam sākumam!

— **Staba vidū ir svārsti...**

— Tā ideju vislabāk pateica Jānis — iešūpot! Tas simbolizē dabas ritumu un parāda virzienu, kur iet tālāk. Ievibrēt mūs visus labām domām un darbiem. Par Latviju!

— **Kamēr stabs vēl nebija atnests, Jānis Dambītis pirmais sāka rakt, un meitenes līdzās sprieda, kādu dziesmu dziedāt. Ziniet, kādu vajadzēja? «Atnāca Jānis un iedzina mietu!» Dziesmu ar Ziedoņa tekstu. Bet ar stabu nāca Renārs Kaupers... Vai no paša Miķeļtorņa?**

— Renārs arī tiešām kādu gabaliņu nesal! Nē, tāda nolūka, nest no Miķeļtorņa, mums nebija. Divās dienās gan nesoļojām 44,8 kilometrus! Pa ceļam arī lietus uznāca, bet tas netraucēja, neesam jau nekādi cukurduķši. Mazirbē izmēģinājām koncertu.

— **Kā turpināsi likt stabus?**

— Krustu šķērsu pa visu mūsu zemi. Teorētiski raugoties, vienam stabam no otra vajadzētu atrasties 18,36 kilometru attālumā, bet tā jau gluži nebūs. Top arī mazāka lieluma

stabiņi, kas norādīs virzienu zīmīgākos krustceļos.

Jāpiebilst, ka liedagā pie paša raga tagad ir vēl kāds jauns vides objekts — divos baļķos ierakstīti vārdi «saullēkts» un «saulriets».

Vakara otra daļa tautas namu piepulsēja vēl pilnāku nekā valsts svētkos novembrī un dziedājošu talantu koncertā agrā pavasarī. Tik milzīgas labas enerģijas caurstrāvētu sarīkojumu sen nebija izdevies piedzīvot, un par to liels paldies Renāram Kauperam ar draugiem! Būtībā visi klātesošie bija reizē dalībnieki un klausītāji, uzstājās daudzi viesi, no kuriem liela daļa bija līdzbiedri fonda divu dienu gājienā no Miķeļtorņa līdz Kolkai.

Atliek vien novēlēt tiešām kustēties un līgot līdz visam gaišajam, radošajam, iedvesmojošajam. Uz to mudina pati iecere, fonda *Viegli* nūdien «vieglais», ziedoniskais, pilnīgi nekomerciālais gājiens un «gājiens». Nūdien, cik viegli un dabiski viss notiek, ja ideja sakņojas nesavtībā un latviskā dzīvesziņā, kas, starp citu, nav pretrunā ar kristīgo pasaules uzskatu, kā to apliecināja arī koncerts. Lai mīlestībā cits citu sasildām un iedvesmojam! Lai līgojam pretī vasaras saules griežiem!

Alnis Auziņš, Ineses Dāvidsones foto

Dundagā

17. VI plkst. 19.30 pils parka estrādē Jāņu dienu ielīgo Laidzes teātra grupa *Līgo* ar Aigaru Tauriņu lugu *Pārdotie svētki*, režisore Anita Deksnē. Izrādē piedalās Dundagas Kultūras pils senioru deju kolektīvs *Dun-dang*. Ieeja brīva.

3. VII plkst. 16.00 parka estrādē Aijas Andrejevas un Latvijas dziedājošu bērnu un jauniešu koncerts *Tu un Es*. Īpašie viesi — Antra Stafeca, Aija Vītoliņa, Alex, pavadotā grupa Kristapa Krievkalna un Kaspāra Ansona pavadībā. Ieejas maksa iepriekšpārdošanā — bērniem un pensionāriem 5 €, pārējiem 7 €, pasākuma dienā 10 €. Pirmsskolas vecuma bērniem bez maksas.

Biļetes rezervējamās pa tel. 22021270, 63237859 vai Dundagas Kultūras pilī.

4. VII Dundagas Kultūras pilī redzes pārbaude.

8.–10. VII Dundagas atklātais šaha čempionāts *Dundagas torņi*.

16. VII Dundagas muižas vilnas burziņš.

Kolkā

21. VI plkst. 19.00 saulgriežu ieskandēšana Kolkastragā.

9. VII Jūras svētki.

23. VII piejūras senioru festivāls *Pie jūras dzīve mana*.

Par notikumiem vairāk 11. lpp.

Runas vīriem ir spēks rokās

Vietējo iniciatīvu projekti

Novada domes 27. V sēdē lēma piešķirt finansējumu konkursā *Atbalsts vietējo iniciatīvu projektiem*. Pieteikušies bija seši pretendenti, ar kopējo 3252,65 € finansējumu atbalstīja četrus. Uzmanību! No 1. VI līdz 21. VI papildu pieteikšanās!

Konkursa uzdevums ir atbalstīt sabiedriski nozīmīgas programmas, projektus un ierosmes novadā, veicināt iedzīvotāju aktivitāti un līdzdalību dažādu jautājumu risināšanā, uzlabojot viņu dzīves kvalitāti, kā arī veicināt sadarbību starp pašvaldību un pretendentiem.

Šogad projektu konkursa kopējais finansējums bija 5000 €. Biedrības, nodibinājumi un reliģiskās organizācijas varēja pretendēt uz finansējumu vienam projektam, un tā apmērs nedrīkstēja pārsniegt 1000 €.

Atbalstītie projekti

1. Biedrības «Miers» projekts Bērnu izrādes Kolkā, Dundagā un Mazirbes Līvu svētkos, 969,00 €. Projekta mērķis ir sniegt Kolkas, Mazirbes un Dundagas bērniem iespēju redzēt profesionālas teātra izrādes. Paredzētas ir divas izrādes — Jaunā Rīgas teātra *Reiz bijanebija* un *Dirty Deal teatro Mākoņi*. Mērķauditorija ir 4–8 gadus veci bērni un viņu vecāki.

2. Biedrības Dundagas novada atbalsta biedrība projekts Rullē drošil, 804,65 €. Projekta mērķis ir daudzīnāt aktīvu dzīvesveidu novadā, uzstādot jaunus, vienota dizaina velostatīvus 50 velosipēdiem pie Dundagas vidusskolas ēkām Talsu ielā 18 un Saules ielā 8, uzlabojot velosipēdu novietņu drošību.

3. Biedrības Visvīdāle projekts Mēs par veselīgu dzīvesveidu Vīdālē, 518,00 €. Projekta mērķis ir uzlabot iedzīvotāju dzīves kvalitāti lauku apvidū. Projektā iegādāsies inventāru vingrošanas nodarbībām un nūjošanai, kā

arī sarīkos sertificēta fizioterapeita vadītas 10 vingrošanas un 3 nūjošanas nodarbības.

4. Kolkas Jūras Zvaigznes Dievmātes Romas katoļu draudzes projekts Kolkas Jūras Zvaigznes Dievmātes Romas katoļu baznīcas grīdas seguma nomaiņa. I posms, 961,00 €. Projekta mērķis ir nomainīt Kolkas katoļu baznīcas bojātās dēļu grīdas segumu 100 m² baznīcas sakrālajai telpai un sakristejai.

Tā kā visa projektiem paredzētā nauda vēl nav apgūta, **pašvaldība no 1. VI līdz 21. VI izsludina papildu pieteikšanos atklātam projektu konkursam Atbalsts vietējo iniciatīvu projektiem**. Pieteikumi jāiesniedz noteiktajā laikā un atbilstoši konkursa nolikumam Pils ielā 5-1, Dundagā, un Kolkas pagasta pārvaldē Brigas, Kolkā, slēgtā aploksnē ar norādi *Vietējo iniciatīvu projektu konkursam vai arī elektroniski, parakstītu ar drošu elektronisko parakstu*.

Lai piedalītos konkursā, jāiesniedz: projekta pieteikums, projekta izmaksu tāme, saskaņojums ar nekustamā īpašuma īpašnieku, ja projektu paredzēts īstenot pretendētā nepiederošā īpašumā, kā arī citiem dokumentiem, kurus pretendents uzskata par būtiskiem projekta vērtēšanai. Pieteikuma lapām jābūt sanumurētām un caurauklotām. Vairāk konkursu pašvaldības interneta lapas www.dundaga.lv sadaļā «Vietējo iniciatīvu projekti».

Lauris Laicāns,
Attīstības un plānošanas nodaļas vadītājs,
tel. 63237857, 28693477

Domes sēdē 26. maijā...

Atļāva iegādāties profesionālo veļas mazgājamo mašīnu pils jauniešu mītnei par 2897 € un iegādāties un uzstādīt trīsceļu vārstu bērnodārza Kurzemīte katlumājā par 1053 €. Rotaļlaukumu elementa uzstādīšanai pie Kurzemīte budžeta grozījumos paredzēs 756 €.

2016. gada projektu konkursā *Atbalsts vietējo iniciatīvu projektiem* piešķīra finansējumu: 969 € biedrības *Miers* projektam *Bērnu izrādes Kolkā, Dundagā un Mazirbes Līvu svētkos*, 804,65 € biedrības *Dundagas novada atbalsta biedrība* projektam *Rullē drošil*, 518 € biedrības *Visvīdāle* projektam *Mēs par veselīgu dzīvesveidu Vīdālē*, 961 € Kolkas Jūras Zvaigznes Dievmātes Romas katoļu draudzes projekta *Kolkas Jūras Zvaigznes Dievmātes Romas katoļu baznīcas grīdas seguma nomaiņa* pirmajam posmam, kā arī izsludināja papildu pieteikšanos atklātam projektu konkursam *Atbalsts vietējo iniciatīvu projektiem* ar saīsinātu termiņu.

Piešķīra 1100 € līdzfinansējumu mūzikas grupas *Daba san* albuma *Vaiņags* izdošanai.

Nolēma Dundagas novada teritorijas plānojuma izstrādei budžeta grozījumos papildus paredzēt 2000 €.

Apstiprināja novada domes 26.05.2016. saistošos noteikumus nr. 8 *Par Dundagas novada pašvaldības 2016. gada budžeta grozījumiem*.

miem.

Iekļāva iepirkuma nolikumā *Par ēdināšanas pakalpojuma sniegšanu Dundagas vidusskolā* atļauju sniegt publiskus ēdināšanas pakalpojumus laikā, kad skolā nenotiek mācību darbs.

Apstiprināja 2% lielu nomas maksu no kadastrālās vērtības bez PVN izsolē piedāvātajiem īpašuma *Saules 16*, kadastra nr. 8850 020 0244, daļām nr. 1 un nr. 2 un nolēma uz 12 gadiem slēgt zemes nomas līgumu ar SIA *Luux Trans*.

Apstiprināja 1,6% lielu nomas maksu no kadastrālās vērtības bez PVN izsolē piedāvātajiem īpašuma *Saules 16*, kadastra nr. 8850 020 0244, daļām nr. 6 un nr. 7 un nolēma uz 12 gadiem slēgt zemes nomas līgumu ar IK *RaiKoZ*.

Pieņēma atklāta konkursa uz Dundagas novada pašvaldības izpilddirektora vietnieka amatu nolikumu.

Apstiprināja zemes ierīcības projektu nekustamo īpašumu *Kūvali un Vecķajakkalni* robežu pārkārtošanai. Noteica pārkārtotajiem zemes gabaliem lietošanas mērķus.

Pieņēma novada domes 26.11.2015. lēmuma nr. 210 *Par lokālplānojuma izstrādi Dundagas novadā SIA «Valpene Wind» vēja parka ierīkošanai* 1. un 2. pielikumu jaunu redakciju.

Pašvaldību savienības kongresā

20. V Liepājā norisinājās Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) 27. kongress, kurā piedalījās arī mūsu pašvaldības izpilddirektore Zinta Eizenberga un domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns. Stāsta mūsu pašvaldības vadītājs.

Liepājā notika šī sasaukuma pēdējais kongress, jo nākamais būs tikai pēc pašvaldību vēlēšanām 2017. gadā. Katram kongresam ir savs moto, un šoreiz tas bija *Kas taupa uz izglītību, tas neredzēs labklājību*. Ieradušās bija visas trīs valsts augstākās amatpersonas — Valsts prezidents Raimonds Vējonis, Ministru prezidents Māris Kučinskis un Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece, — šādu gadījumu LPS kongresos neatceros. Taisnība, viņi uzkavējās tikai līdz debatēm. Savulaik debates bijušas tiešām karstas. Šoreiz tās norisēja ļoti mierīgi. Kongresā līdzdarbojās arī izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis, darba devēju un arodbiedrību pārstāvji.

Kas satrauc pašvaldības? Saistībā ar izglītības reformu tie ir dzirdētie jēdzieni «koncentrācija» un «centralizācija». Tas nozīmē, ka pašvaldībām grib uzlikt lielu finansiālu slogu. Tā jau pirmsskolas izglītības iestādēs finansējam pedagogu algas!

Kā parasti, galvenie jautājumi atspoguļojās rezolūcijas. Kongresā pieņēma 5 rezolūcijas — 1. *Par pašvaldību demokrātijas attīstību*, 2. *Par ekonomikas attīstību*, 3. *Par veselības aprūpes pieejamību*, 4. *Par ceļiem*, 5. *Par izglītības finansēšanas reformu* — un 1 deklarāciju — *Par iedzīvotāju tiesībām saņemt informāciju*. 1. rezolūcija aicina valdību un Saeimu palielināt pašvaldību finanšu autonomiju, 2. — valdību novērst šķēršļus ekonomikas attīstībai, apzinoties, ka svarīgākais faktors būs izglītības kvalitāte, un mazināt administratīvo slogu uzņēmējdarbībai, 3. rezolūcija aicina valdību palielināt valsts pasūtījuma kvotas reģionālajām un lokālajām slimnīcām un diferencēt samaksu, veicinot speci-

ālistu piesaisti lauku teritorijām, 4. rezolūcija aicina valdību no nākamā budžeta gada palielināt ceļu programmas finansējumu līdz 80% no akcīzes nodokļa par naftas produktu ieņēmumiem un no iegūtajiem līdzekļiem katru gadu vismaz 150 miljonus eiro papildus novirzīt pašvaldību ceļiem un tiltiem un 100 miljonus — valsts vietējās nozīmes ceļiem, 5. rezolūcija aicina valdību neīstenot pedagogu atalgojuma reformu uz pašvaldību budžeta rēķina un, konsultējoties ar pašvaldībām, reformēt izglītības saturu.

Runājām arī par pašvaldību informatīvajiem izdevumiem. Pašvaldības pauda bažas, ka nav zināmi reģionālo mediju saimnieki. Kas ir pašvaldību informatīvo izdevumu saimnieki, tas jau ir skaidrs! Kongresā pieņemtajā deklarācijā nosodīti centieni ierobežot pašvaldību informēšanas tiesības, ieviešot tiešu vai apslēptu cenzūru pašvaldību izdevumos, atgādināts, ka ikviena pašvaldība var izraudzīties informēšanas veidus, pausti aicinājumi neievietot informatīvajos izdevumos komerc reklāmas un vietējiem privātajiem preses izdevumiem un pašvaldības izdevumiem publicēt to īpašniekus.

Jāatzīst, ka rezolūcijas gan pauž nostāju un tām ir nozīme ilglaicīgā skatījumā, bet vienlaikus tām ir arī visai deklaratīvs raksturs.

Izmantojām iespēju un abi ar izpilddirektori jaunajā koncertzālē *Liepājas dzintars* noklausījāmies Liepājas simfoniskā orķestra sezonas noslēguma koncertu. Vestarda Šimkus uzstāšanās vien jau ir vērtība par sevi.

Uzklausīja Alnis Auziņš

Nolēma slēgt sadarbības līgumu ar Dundagas novada atbalsta biedrību par Stacijas dārza izmantošanu.

Nolēma labot novada pašvaldības ielu sarakstu saskaņā ar novada domes 29.09.2011. sēdes lēmumu nr. 265 *Par ielas nosaukuma piešķiršanu* un 24.04.2014. sēdes lēmumu nr. 102 *Par ielas nosaukuma pārdēvēšanu*, piešķirot nekustamajam īpašumam *Maija iela* ar kadastra nr. 8850 020 0460 ielas nosaukumu *Maija iela*; nekustamajam īpašumam *Īsā iela* ar kadastra nr. 8850 020 0483 ielas nosaukumu *Īsā iela*; Dundagas ciema ielu *Uz vidusskolu* pārdēvējot par *Skolas ceļš* un ielu *Uz bērnodārzu* — par *Bērnodārza ceļš*. Abas ielas iekļāva pašvaldības ceļu sarakstā.

Nolēma atbilstoši noteiktajiem mērķiem iznomāt trīs zemes gabalus — *Cieses, Anstrupes kapi* un *Jokumi*.

Pēc Valsts zemes dienesta lūguma precizēja zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 88500170145 un 88500100117 platību.

Grozīja pašvaldības nolikumu.

Uzdeva Pašvaldības kapitālsabiedrību reorganizācijas atbalsta darba grupai uz nākamā Attīstības un plānošanas komitejas sēdi sagatavot izvērstāku ekonomisko pamatojumu pašvaldības uzņēmumu SIA *Ziemeļkurzeme* un *Kolkas ūdens* apvienošanai.

Pieņēma zināšanai iesniegto saistošo noteikumu *Par noteikumu novadīšanu sabiedriskajā centralizētajā kanalizācijas sistēmā* projek-

tu. Uzdeva līdz 01.06.2016. pašvaldības kapitālsabiedrībām SIA *Ziemeļkurzeme* un SIA *Kolkas ūdens* iesniegt novada pašvaldības Centrālajā administrācijā rakstiski sagatavotu atzinumu un priekšlikumus par saistošo noteikumu projektu, savukārt Centrālajai administrācijai — izskatīt domes priekšlikumus, pašvaldības kapitālsabiedrību *Ziemeļkurzeme* un *Kolkas ūdens* atzinumus un priekšlikumus par saistošo noteikumu projektu, kā arī iesniegt saistošo noteikumu projektu pieņemšanai.

Grozīja Sporta komisijas sastāvu: pēc paša lūguma no tās izslēdza Aldi Feltu.

Pieņēma iesniegto nolikumu *Bērnu personisko un mantisko tiesību un interešu aizsardzības uzdevumu izpildes izvērtēšanas darba grupas nolikums* no 01.06.2016. Dundagas novada pašvaldības Bērnu personisko un mantisko tiesību un interešu aizsardzības uzdevumu izpildes izvērtēšanas darba grupā ievēlēja Sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejas locekļus Ansi Rodertu, Andru Grīvāni, Unu Silu un Aldonu Zumbergu.

...un 6. jūnijā

Nolēma ieguldīt SIA *Kolkas ūdens* pamatkapitāla palielināšanai 28 989 €, pārskaitot šo naudu uz SIA *Kolkas ūdens* norēķinu kontu.

Protokols pārlūkoja Sandra Kokoreviča

Ciemos čehu draugi

No 3. līdz 5. VI mūsu novadā ciemojās čehu draugi no Žamberkas. Spilgtākajos iespaidos dalījās čehu grupas vadītāja, Žamberkas pilsētas galvas vietniece darbā ar ārzemniekiem, Mākslas skolas dibinātāja un direktore Hana Hvātilova un galda tenisistu vadītājs Bržetislavs Havels.

Kā pastāstīja Hana, šoreiz uz Dundagu līdztekus galda tenisistiem, Mākslas skolas un Žamberkas pamatskolas audzēkņiem bija atbraukuši arī skolēni no Bērnu un jauniešu centra, ko viešņa raksturoja kā vienus no labākajiem dejotājiem valstī, bieži viņus aicinot uzstāties Prāgā. Arī koncertā pilī redzēju

viņu priekšnesumu — skanēja tehnomūzika, čehi repoja un dejojot izpildīja tiešām akrobātiskus trikus. Mūsu jaunieši bija sajūsmā!

Hana pieminēja arī mūsu ielu vingrotāju priekšnesumus — tos vēl aizvien Žamberkā atceras!

Viešņai patīk daba, tāpēc pirmie iespai

par mūsu pusi viņai saistījās ar brīnišķīgu un neskartu dabu. Hana bija pamanījusi, ka mūsu ēkas varbūt nav tik labā stāvoklī kā Vācijā vai Čehijā, taču viņa uzskata, ka svarīgāki ir cilvēki, kas šajās vietās strādā, savā darbā ieliekot sirdi. Čehi pirmoreiz Dundagā ieradās pirms pāris gadiem, un viņiem ir, ko salīdzināt. Hana atzina, ka pārmaiņas uz labo pusi ir redzamas gan pilī, gan *Mazajā skolā*. Hana novērtēja gan mūsu skolotājus, kas strādā ar sirdi, gan skolēnus, kas palikuši atmiņā kā labsirdīgi, jauni, rosīgi cilvēki. «Pats galvenais, ko sajutu, ir tas, ka jūs savā zemē esat līdzīgi mums,» sacīja Hana.

Čehu skolēnus interesēja bagātīgā prog-

ramma un viss viņiem patika, bet galvenais jauniešiem bija draudzēšanās ar saviem vienaudžiem Dundagā. Ieguvums ir tas, ka mūsējie labi runā angļu valodā, tas ir pamudinājums arī čehu jauniešiem cītīgāk mācīties un pārvarēt savu nedrošību runājot.

Hanai jau ir nākotnes ieceres sadarbības turpināšanai.

Arī Bržetislavs novērtēja mūsu skaisto dabu un jaukos cilvēkus, priecājās par iespēju sadarboties ar Dundagas galda tenisistiem. Kā neaizmirstamu viņš pieminēja braucienu ar laivu uz Kolkas bāku un tur redzētos kormorānus. Čehijā tādu nav.

Diāna Siliņa

Mēs un daba

Purvu bridēji

Vārdkopa «purva bridējs» latvietim saistās ar Rūdolfa Blaumaņa darbu un tajā paus-to traģisko vēsti. Bet *Purvu bridēji* ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, divu Kristapu, Kristapa Kizika un Kristapa Lamstera, izlolota ideja — nopietni pētīt purvus un uz tiem aicināt pārgājienos interesentus. 7. V abi Kristapi vadīja septiņu cilvēku un viena suņa grupu mūsu novadā — Rukšu purvā.

Stāsta Dundagas Tūrisma informācijas centra tūrisma organizatore **Alanda Pūliņa**:

— Kad uzzināju par *purvu bridējiem* un viņu nolūku vadīt pārgājienu Rukšu purvā, sapratu, ka man kā tūrisma organizatorei noteikti jāpiedalās. Vismaz tik daudz, lai gūtu priekšstatu. Iepriekš pajautāju, vai drīkst iet ar visu suni.

Satikāmies pie pils. Abi Kristapi ir jauni puīši, viens ģeogrāfs, otrs ģeologs, un savai sirdslīetai pieiet profesionāli. Viņi maršrutus iepriekš saskaņo ar Dabas aizsardzības pārvaldi, noskaidro, kur ir liegumi, kur drīkst iet, kur ne, kā jāuzvedas. Arī mūsu grupa pirms došanās purvā noklausījās pamācību.

Iecerētos maršrutus *Purvu bridēji* izziņo ar tīmekļa starpniecību. Puiši atzina, ka labprāt gribētu vadīt 10 līdz 35 cilvēku grupu. Šoreiz

grupa bija visai maza — līdztekus abiem Kristapiem vēl septiņi cilvēki, to vidū arī es ar suni Amoru, piedalījās arī viens bērns. Visi bridēji, izņemot mani, bija pārnovadnieki. Satikāmies pie pils, tad braucām uz Neveju un tālāk pagriezāmies uz Muņiem garām pavisam nelielajiem Ošu kapiem. No turienes devāmies pa *Latvijas valsts mežu* jaunbūvēto ceļu līdz strupceļam, kur atstājām automašīnas, parakstījāmies, ka zinām, kā uzvesties, katrs dabūja savai kājai atbilstoša lieluma īpašos purva apavus, tādās kā plastmasas slēpītes, un, pasītuši tās padusē, gājām 150 metrus pa mežu, līdz nonācām pie purva sākuma. Tur grupa uzvilka kājās purva apavus un sāka prātīgi brist cits aiz cita. Viens Kristaps gāja pa priekšu, ar nūju lūkodams ceļu, otrs Kristaps noslēdza gājienu.

Pati biju pārsteigta, ka mums ir tik purvisks purvs, ja tā var izteikties. Pa ceļam Kristapi lēnā garā stāstīja par redzamo un neredzamo — kas purvā aug un dzīvo, par sfagniem, par to, no kā pārtiek pats purvs. Uzzinājām arī, ka pirms 100 gadiem te rakta

kūdra.

Tas bija tik saistoši, ka iedomājos — mēs viņus arī varētu piesaistīt. Nākamgad Slīteres Ceļotāju dienām.

Alnis Auziņš

Purvu bridēju foto

Vides dienā Kolkā

Gadiem ierastā Kolkas pamatskolas Vides diena šoreiz notika neparastā dienā — nevis pašā mācību gada noslēgumā, bet gan 15. V, pieskaņojoties citam videi draudzīgam pasākumam — kustības 1836 un fonda *Viegli* rīkotajai «Latvijas pirmā robežstaba» ierakšanai Kolkasraga pludmalē un koncertam tautas namā.

Jā, lietus tik nopietni bija lijis, ka rīkotāji koncertu laikus pārcēla no raga uz telpām. Vai tāpat pārcelt Vides dienu? Hmm... 1. aprīlī to varētu atļauties, bet 15. maijā? Laikam jau ne. Šo rindiņu autoram pa ceļam

uz Kolku galvā rosījās jautājums — kādi būs laikapstākļi? No vienas puses, ekoskolas šī mācību gada tēma ir bijusi *Ūdens*. Tātad? No otras puses, labi atceros dabas norišu pārziņātāja un teicamā stāstnieka Viļņa Skujas

savulaik turpat ragā pausto, kāpēc «Kolkasragā nekad nelīst». Ja virs karstas plīts palaiž spalviņu, tad karstais gaiss to novirza sāņus, stāstīja Vilnis. Kolkā plīts lomā ir rags, bet spalviņu — lietus, ko augšupejošais sasīlušais gaiss novirza ragam garām... Aizsteidzoties notikumiem pa priekšu, jāatzīmē, ka teorija apstiprinājās, jo nelijs vis!

Apbrīnojama ir Kolkas skolotāju prasme šajā dienā atkal un atkal no jauna izmantot samērā niecīgo zemes pleķīti dažādām vides norisēm, lai tās nekad neatkārtotos. Skolotāji arī šoreiz bija ieguldījuši izdomu un darbu, ierīkojot trasi, kā teica allaž sportiskais Os-kars Sproģis — pat pa nakts melnumu.

Dalībniekus — būtībā visas pamatskolas audzēkņus un vecāku pārstāvjus — sagaidīja īpatnēja orientēšanās spēle, ko pasaulē pazīst ar rogaininga nosaukumu. Trase — no stāvlaukuma iepretim luterāņu baznīcai virzienā uz līci un tālāk jau uz Kolkasragu. Atbilstoši audzēkņu vecumam komandas bija sadalītas *rukšu*, *skudru* un *kaķīšu* kategorijās. Spēlē prasīja gan kāju, gan domāšanas žiglumu, jo svarīgi bija ātri nonākt finišā, taču kontrolpunktā izšķirīga bija spēja ātri un pareizi atrisināt uzdevumus. Bija gan jāuzraksta tautasdziesmu četrinde par jūru, gan jāmin piecu Latvijas lielāko upju nosaukumi, gan jāsauc atmiņā vairāki īpašības vārdi, gan jāatceras savas lībiskās saknes... Turklāt, pildot uzdevumus, nedrīkstēja apmaldīties *trīs priedēs*... Un vēl, pats galvenais, komanda bija finišējusi tikai tad, kad ieradās visi tās

dalībnieki!

Pie informācijas centra dalībniekus gaidīja vēl daži uzdevumi, ieskaitot zupas ēšanu, bet vēlāk jau pašā ragā, iešūpinot svērtēni jaunajā robežstabā, dalībnieki no ārpusklases darba organizatores Dzintras Tauniņas uzzināja zīmējumu konkursa par labāko Kolkasraga leģendu uzvarētājus un arī labākos orientēšanās sacensībās. Balvas bērniem pasniedza raga saimnieks Jānis Dambītis. Kolkasraga teikas vislabāk bija attēlojuši Miks Līdums, Patriks Pauls Grīnvalds, Nadīna Kevrele, Ieva Langzama, Evelīna Luīze Feldentāle, Anna Jansone, Ralfs Rūdolfs Zurgis un Juliāns Kevrelis. Savukārt rogainingā *rukšu* kategorijā pirmie bija Evelīna Feldentāle, Ieva Langzama, Ralfs Gleglu un Einars Libreihš, *skudru* — Marta Muņķevica, Edijs Pāgils, Samanta Valciņa un Artūrs Rundšteins, bet *kaķīšu* — Ieva Antmane, Zane Apine, Patriks Grīnvalds, Kristians Libreihš un Mikus Līdums.

Arī paši mazākie bērni no bērnodārza *Rūķītis* kopā ar vecākiem un audzinātāju Guntu Upneri un auklīti Zaigu Kalmani ragā laiku pavadīja aktīvi un radoši, smilšu krastā uzbūvējot divus kuģus un izspēlējot jautras kustību rotaļas. Dienas noslēgumā dalībnieki saņēma medaļas un nofotografējās pie jaunieraktā robežstaba Kolkasragā.

Kā spilgts notikums visiem ieguls prātā kopīgā dziedāšana tautas namā kopā ar mūziķiem, īpaši — ar Renāru Kauperu.

Ārpus vērtējuma piedalījās Alnis Auziņš

Labākie makulatūras vācēji!

Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrības *Piejūra* rīkotajā makulatūras vākšanas konkursā *Palīdzēsim kokiem!* Kurzemes reģionā ir uzvarējusi Dundagas vidusskola, pārspējot visas lielās vidusskolas. Apsveicam skolu, skolotājus, audzēkņus un viņu ģimenes ar teicamo panākumu!

Mūsu novadu pārstāvēja trīs mācību iestādes. Dundagas vidusskolas savāktie 22 600 kg makulatūras pasaudzējusi 316 kokus no cirvja vai zāģa. Tuvākos sekotājus dundadznieki ievērojami apsteiguši — par 4 480 kg. Bērnodārzu grupā 3. vietu ar 4300 kg makulatūras jeb 60 izglābtiem kokiem ieguva Dundagas *Kurzemīte*, pavisam nedaudz atpaliekot no otrās vietas. Labs sniegums, 3060 kg makulatūras, ir arī Kolkas pamatskolai.

Balva visiem čačklākajiem bija ekskursija uz *Laumu* dabas parku 20. V. Pēc tās aprunājos ar trīs sparīgāko vidusskolas klašu audzinātājiem.

Sandra Braže, 9. a klases audzinātāja, vēl joprojām šķiet vākšanas azarta pārņemta. «Ļoti sīkstī spēkojāmies ar 8. a klasi un tikai pašā finišā palikām otrie. Mūsu klase savāca pāri par 5 tonnām, bet Ketija Damberga viena pati iespēja veselu tonnu». Kad vaicāju, kā viena meitene, ja viņa netrenējas smagatlēti-

kā, jaudā tādu smagumu atnest uz skolu, Sandra izskaidro, ka atgādāt tādu daudzumu palīdzējusi ģimene. Audzinātāja teic milzu paldies arī Emīlijas Jaunbirzes ģimenei.

Trešajā vietā vidusskolā ar vairāk nekā 2 tonnām savāktu *papīru* ierindojās **6. a klase. Audzinātāja Ilga Blumberga** īpaši uzteic Kārli Blūmentālu, kas ļoti apsviedīgi rīkojies, citus skubinājis un koordinējis. «Lieliska pašierosme! Es neko daudz par to nezināju, pat ne to, kāds ir rezultāts, līdz mūs uzaicināja uz pasākumu *Laumu* dabas parkā 20. V».

Uz manu jautājumu, kā iespējams savākt vairāk nekā 7 tonnas, un tieši to ir iespējusi **Lienītes Iesalnieces 8. a klase**, audzinātāja atbild citādi — filozofiski un zaļi: labāk būtu, ja papīru taupītu vai pat neizmantotu vispār. Tad arī nebūtu nekā nododama. Bet, tā kā papīru izmanto, tad ir loģiski to pārstrādāt, nevis sadedzināt. Visrosīgākās šajā klasē ir Kristas Ludevikas, Raena Ludevika un Annas

Pavlovskas ģimenes. Iepriecinoši, ka uzņēmīgi ir darbojušies paši skolēni, apstaigājot Dundagas iestādes un veikalus, prasot, vai nav dažādu papīra pārpalikumu. Priecīgi un atsaucīgi arī uzrunātie darbinieki, jo makulatūra daudzviet ir savākta, un nu pavērās iespēja no tās atbrīvoties.

I. Blumberga atminas, ka viņas audzēkņi sākuši vākt projektu nedēļā, un pirmais pārstiegums bijis liels — laboratorija stāvgrūdām pilna ar makulatūru! Bet skolēni paši bez īpaša pamudinājuma visu sasējuši un aiznesuši. «Ja grib, tad bērni var būt ļoti patstāvīgi!» skolotāja priecājas.

L. Iesalniece uzsver — kopīgs mērķis kolektīvu ātri saliedē. Bet kā vispār skola iesaistījusi konkursā? Lienīte stāsta: pašvaldība *Piejūras* aicinājumu nosūtījusi skolai. Pērn dundadznieki neesot piedalījušies šajā kampanijā, un skolēni bieži prasījuši, kur lai liek vecos papīrus. «Šogad bija liels prieks, ka var darboties, un bērnus ātri pārņēma azarts.»

Mazo balvu, *Laumu* parku ar ugunsкура zupu un dabas takām, skola jau izbaidījusi. Mācību iestāde ieguvusi arī papīru. Bet kā ar lielo balvu, 300 € vērtu ekskursiju? Iespējams, ka ekskursijā dosies visas trīs labākās klases.

Tikmēr skolotāja Sandra joprojām ir sacensību varā: «Mani bērni visus krājumu neatnesa. Tas nozīmē, ka mums ir cerība vinnēt nākamgad!»

Alnis Auziņš

Ēdīsim atbildīgi!

Bērnodārzs *Kurzemīte* pieteicās jaunam ekoskolu projektam *Ēdam atbildīgi!*, un mūsu dalība ir atbalstīta.

Ēdam atbildīgi! ir starptautiska ekoskolu mācību programma kopš 2015. gada. Tajā piedalās deviņas Eiropas valstis. Programmas nolūks ir skolot jauno paaudzi, mācot tai par pārtikas ietekmi uz vidi, veselību, par resursu efektīvu izmantošanu un bioloģisko daudzveidību, par pārtikas trūkumu un pārprodukciju, par cilvēktiesībām un godīgu tirdzniecību.

Projekts notiek 3 gadus, iesaistot vismaz 100 Latvijas izglītības iestādes. Mūsu *Kurzemīte* nākamajā mācību gadā būs 50 jauno dalībsskolu pulkā!

Rudīte Balķīte,

Kurzemītes vadītājas vietniece

Par zaļu pat vēl zaļāks

Smaržo meijas...

21. V plkst. 14.00 pilī notika Dundagas Mākslas un mūzikas skolas (DMMS) izlaidums. Skolu absolvēja Žanete Bergmane, Līna Blumberga, Rūdolfs Kristaps Bražis, Daniēla Damberga, Hanna Dane, Elēna Ozoliņa, Anna Pavlovska un Anete Anna Savicka.

Izlaidumā klātesošos sveica Dundagas vidusskolas direktora vietnieks audzināšanas darbā **Dinārs Neifelds**:

— Sveiciens trim klātesošo grupām — uzvarētājiem, lepnajiem un gandarītajiem.

Uzvarētāji šodien ir absolventi. Man savā laikā bija iespēja tikties ar cilvēku, kura personības lielums lika pieņemt viņa teikumu: «Es cilvēkus vērtēju pēc diviem lielumiem — izglītotība un audzinātība». Jūsu esība vecās pils zālē ir apliecinājums dubultzvarai — jūs esat ieguvuši tādu zinību un pratību kopumu, kas ļauj runāt ar pasauli mākslas valodā. Līdzās šim zinību un pratību kopumam jūs esat apguvuši — un nu jau arī izbaudāt — vēl vienu dažādu lielumu kopumu — pašdisciplīnu, kas tik ļoti vajadzīga, lai zinātu un prastu daudz vairāk par vispārējā izglītībā nepieciešamo. Abām uzvarām ir cieša saikne ar izglītību un audzinātību.

Lepnie šodien ir vecāki, vecvecāki un citi tuvie, kas ilgus gadus mudināja, dažreiz varbūt pat ar *biezākiem* vārdiem, savus acuragus mācīties un izprast mūziku un mākslu. Ilgie mudināšanas gadi ir beigušies, lepnums ir vietā!

Gandarītie — ikdienas rutīnā, kas ir visnotaļ normāls stāvoklis, esošie skolotāji. Pēc ilga, milzu pacietību prasoša laika jūs tiek atgandināti ar astoņu absolventu uzvaras smaidiem.

Vēlreiz — sveiciens uzvarētājiem, lepnajiem un gandarītajiem!

* * *

Pēc izlaiduma aprunājos ar dažu absolventu tuviniekiem.

Elēnas Ozoliņas vecāmma Skaidrīte Ozoliņa:

— Elēna bija pavisam maziņa, kad pamanīju — viņa ar šķērēm glītos četrkantīgos gabaliņos sagriezusi avīzi. Tas jau vēl neliecina par talantu, tikai to, ka bērnam ir veiklas rokas. To pat varētu saukt par manu kaprīzi, ka Elēnu ļoti agri, četrus gadus vecumā, aizvedu uz DMMS. Dace Čodera uzreiz aicināja

Elēnu kaut ko uzzīmēt. Viņa arī uzzīmēja — baltā lapā vienu pašu kaķīti. Dace pajautāja: «Bet vai tad kaķītis lido? Varbūt kaķītis uz kaut kā sēž? Un kas viņam ir apkārt? Varbūt uzzīmē kādu kalniņu!» Tas spilgti atklāja Daces pedagoģisko ķērienu. Tajā pašā pirmajā nodarbībā Elēna aizpildīja lapu ar kādu kociņu un puķīti.

Elēna ir bijusi parasts bērns, labprāt dejojusi, protams, arī ar saviem stiķiem, bet visu laiku — ar atbildības sajūtu. Būdama visjaunākā, viņa mākslas skolā iekļāvās labi. Tur gāja arī jaukas kaimiņu meitenes. Arī no manis tas prasīja laiku un pacietību — vedu viņu turp un atpakaļ. Elēnu mācīja skolotājas Sandra Dadze un Linda Celma, darbā ar mālu bija vairākas skolotājas.

— **Vai Elēnai ne reizi negribējās mest plinti krūmos?**

— Vienu reizi, bet tad tas bija uz robežas. Viņai tad bija laikam 9 gadi. Atnāca pie manis uz Veselības centru un pateica, ka vairs neies uz mākslas skolu. Es runāju, centos pārliecināt, kāpēc ir svarīgi nepamest. Viņa stāv un raud. Skolotāja esot dusmīga. Man pašai arī kamols kaklā... Mums jau visu laiku ir ļoti labas attiecības, un tam ir liela nozīme. Tā kādu pusstundu gan runājam, gan klusējām. Tad es meitenei aizgāju līdzī. Sandra un Linda viņu samīloja, un ar to viss bija pārvarēts. Domāju, ka tāda negribēšana var katram uzņākt. Zināju, ka nedrīkst piekāpties, man jau bija pieredze, jo meitas, dvīnes Kristīne un Māra, arī bija gājušas tajā pašā skolā.

— **Visi tomēr neiztur?**

— Taisnība, atbirums ir. Vajag visu ieinteresēto sadarbību un atbalstu, laiku un pacietību. Elēnas mamma tad nedzīvoja Latvijā, bet viņa atbalstīja. Paldies arī audzinātajai Lienītei Iesalniecei, arī Dacei Treinovskai, kas saprata, ka tagad pirms izlaiduma Elēna nevar tik daudz laika veltīt dejošanai. Labi, ka bērniem Dundagā ir, ko darīt, ja tikai grib.

— **Elēnai ir bijuši labi sasniegumi. Esam rakstījuši, ka viņas metus izmantoja, veidojot jauno bruģi, kas sākas pie Topl' veikala.**

— Jā, viņa ir arī piedalījusies konkursos, divi darbiņi ir nodrukāti *Piejūras* kalendārā.

— **Ko tālāk?**

— Vēl domājam. Ir iecere apmeklēt Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolas sagatavošanas kursus, kas notiek reizi nedēļā. Labi, Elēna nebūs Līga Purmale, bet šī skola piedāvā 11 programmas, varbūt ir vērts pamēģināt. Pašlaik Elēna to saskata kā savu ceļu. Kursi ļautu labāk saprast. Vēl jau paliek parastā vidusskola. Bet Elēnai ir tikai 15 gadi. DMMS viņa ir nomācījusies 10 gadus, Dundagā vēl jāpabeidz pamatskola.

Žanetes Bergmanes mamma Anita Šķestere:

— Lielā meita Loreta jau mācījās mūzikas skolā, spēlēja vijoli. Tad māsai arī jāiet, vienkārši! Instrumentu meita pati izvēlējās — flautu. Žanete reizē sāka iet skolā un mūzikas skolā. Mūzikas skolotāji teica, ka tik mazam bērnam par agri mācīties flautu. Lai kam tāpēc, ka vēl nav nomainījušies zobi. Bet Žanete tomēr palika pie flautas.

Meita ir mācījusies septiņus gadus, un visu šo laiku flautas skolotāja bija Linda Pavlovska, klavieru — Inga Šmēdiņa. Paldies viņām!

— **Vai kādreiz meitai arī uznāca domas mest mūziku pie malas?**

— Tā īsti jau ne. Kāds vājuma brīdis jau ir bijis. Aprunājāties, un viss. Savulaik Loretai tas bija visilgāk, dēlam Arnoldam, kas piekto gadu mācās sitamo instrumentu spēli, apnikuma mirklis bijis pavisam īss. Arnolds vispirms apmeklēja sagatavošanas klasi, abas meitas gājušas arī Dejas klasē.

— **Bet solfedžo? Man šķiet, kas tas daudziem bērniem nepatīk.**

— Nē. Varbūt kādreiz pretestību izraisījušas tehniskās ieskaites. Tad es teicu: noliksi eksāmenu, gammas vairs nebūs jāspēlē.

— **Skola pabeigta. Ko tālāk?**

— Nākamgad Žanete nāks papildināties pie Lindas. Vēl jau 13 gadi, jāmacas pamatskolā, par tālāko nākotni grūti spriest.

— **Un kādu mūziku meita pati klausās? Vai arī — uzliek austiņas, un mamma nemaz nezina?**

— Arī tā ir. Mūzikas literatūrā jau bija jāklausa klasiskā mūzika, un tas ir labi, jo paplašina redzesloku. Žanete pirmo gadu arī dzied vidusskolas korī. Jāturpina, lai tiktu uz Skolēnu dziesmu svētkiem.

— **Tad jau nākotnē jums būs īsta muzikālā ģimene.**

— Jā. Vecākā meita darbojas arī Ziemeļkurzemes simfoniskajā orķestrī.

— **Vai mūzikas gēns jūsu ģimenē ir izpaužies jau iepriekšējās paaudzēs?**

— Pati īpaši muzikāla nebiju, šķita, ka neprotu dziedāt. Manā bērnībā arī nebija mūzikas skolas. Bērnu vecāmma no tēta puses dzied Valdemārpils korī. Varbūt no turienes muzikalitāte?

Līnas Blumbergas mamma Agita Vagenmeistere:

— Kad Līna sāka mācīties Dundagas vidusskolas pirmajā klasē, tad sāka arī apmeklēt DMMS Dejas klasi. Nu jau pagājuši seši gadi. Īstais sākums dejošanai meklējams vēl agrāk — jau no trīs gadu vecuma bērnudārzā *Kurzemīte* Līna dejojusi tautiskās dejas pie skolotājas Daces Treinovskas. Kad meita sāka apmeklēt skolu, Dace viņu uzreiz uzrunāja, vai nevēlas mācīties Dejas klasē.

— **Ar daudz ko ir tā: iesākt ir vieglāk, ilgstoši turpināt — krietni grūtāk...**

— Jā. Pēdējos gadus meitai vairs negribējās dejojot, jo pēc skolas mācībām — mēģinājums Dejas klasē un pēc tam uzreiz tautiskajā dejās. Liela slodze. Bet es teicu: ja ir iesākts, tad arī jāpabeidz! Citas iespējas nav. Pēc izlaiduma Līnai prasīju, vai gribēs turpināt DMMS Dejas klasē apgūt dejas prasmi. Tagad meita jau ir domīga. Vasarā nedaudz atelpas, tad jau rudenī skatīšoties.

— **Droši vien šajos sešos gados meita kopā ar citām meitenēm ir piedalījusies konkursos, dažādos pasākumos?**

— Tā ir. Katru gadu Dundagas meitenes brauca uz Rīgas Horeogrāfijas skolu, kur piedalījās skatē *Dejotprasme*. Tā ir gadskārtēja Latvijas mākslas un mūzikas skolu profesionālās ievirzes izglītības programmas *Dejas pamati* īstenotāju koncerta prakses jaunāko iestudējumu skate. Tās mērķis ir veicināt dejas izglītības attīstību dažādos reģionos, noteikt izglītības programmas iesaistīto audzēkņu gatavotības līmeni. 2015. gada nogalē meitenes ieguva II pakāpi. Mūsējās meitenes ir uzstājušās arī citās vietās, kā Kolkā, Talsos, Ancē, Rīgā kultūras pilī *Ziemeļblāzma*. Daudzkārt esmu braukusi līdzī. Ir vairāki priekšnesumi, ātri jāpārgērbjas, bez palīgiem neiztikt. Bieži vien citām meitenēm mamas vai vecāsmammas netiek līdzī, tad jāpalīdz arī tām. Tā kā esmu tik ļoti iesaistījusies, tad meitas izlaidumā zināmā mērā jutos tā, it kā tas būtu pašas izlaidums.

Lai radošs turpmākais ceļš visiem absolventiem, bet rudenī — jauna tikšanās DMMS!

Alnis Auziņš ar Diānas Silīņas piepalīdzību

Iepazīstot zvejniecības tradīcijas

26. V Kolkas pamatskolas 12 skolēni un skolotāja Mārīte Zandberga devās zvejniecības tradīciju apguves braucienā. Tas notika Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Talsu nodaļas Valsts Zivsaimniecības sadarbības tīkla aktivitātē *Zivsaimniecības popularizēšana skolās*.

Pirmā pietura bija zivju pārstrādes uzņēmums SIA *Kaltene VM* Rojas novada Kaltenē. Šajā Kurzemes jūrmalcienā zvejnieku aroda prasmes arvien tur augstā godā. Pašlaik senās tradīcijas veiksmīgi turpina kopt 1997. gadā dibinātais uzņēmums *Kaltene VM*, kas ražo zivju kulinārijas produkciju. Uzņēmuma tehnoloģe Natālija Jansone skolēniem stāstīja, ka zivis iepērk galvenokārt no piekrastes vietējiem zvejniekiem, bet dārzenus un garšvielas piegādā Kurzemes lauksaimnieki. Tāpēc arī saražotajam ir teicama kvalitāte un garšas īpašības.

Tiešām, augstvērtīgā un gardā zivju kulinārijas produkcija, pašaiizliedzīgs un prasmīgs roku darbs, pierāda, ka SIA *Kaltene VM* darbinieki ir īsteni sava amata meistari. Lai palielinātu ražošanas jaudu, produkcijas sortimentu un uzlabotu kvalitāti, uzņēmums nepārtraukti iegulda līdzekļus tā attīstībā. *Kaltene VM* ražojumus var iegādāties vairāk nekā 500 veikalos. Skolēni uzņēmuma apskates laikā pazina produkciju, ko jau iecienījuši baudīt. Pēc tam apmeklējām Kaltenes akmeņaino pludmali.

Mērsraga novadā apskatījām Mērsraga kanālu, kas izrakts 1842. gadā, lai pazeminātu ūdens līmeni Engures ezerā un iegūtu

papildu zemi lauku apstrādei. Kanāls ezera dziļumu pazeminājis par 1,5 metriem. Tā garums sasniedz 4 kilometrus, bet iztekas vietā ierīkota osta.

Bērziema zvejnieku sētā *Dieniņas* mūs

sagaidīja divas atraktīvas zvejnieksievās kā no senlaikiem. Saimniece sasveicinoties cieņā ar siltiem, pašceptiem pīrāgiem un piekodināja, ka skolēnus liks pie darba, lai izprastu zvejnieku ikdienu.

Bērziema jūrmalā, kur satikām arī

reiz bijusi neliela zvejas osta, kur piestājušas laivas. Tagad tas ir dabas liegums. *Dieniņu* saimnieki nodarbojas ar zvejniecību jau trešajā paaudzē un cenšas saglabāt gadsimtos sakņoto zvejnieku dzīvesveidu.

Kolkas pamatskolas skolēniem bija iespēja pierādīt spēkus sacensībā ar Ventspils skolēniem — zvejnieka zābaka mešanā, zivju vēršanā, virves vilkšanā un vēl citos sacensību veidos, kas bija ļautri, bet vienlaikus arī raksturoja zvejnieka ikdienas dzīvi. Pēc tam — zvejnieksievu stāstījums zvejnieku sētā un teatrāls priekšnesums par zvejnieku ciema vēsturi un sadzīvi vietējā izloksnē. Tas izpelnījās skaļus aplausus. Noslēgumā skolēni baudīja saimnieču gatavoto zivju zupu un nogaršoja saimniecībā kūpinātas zivis.

Apmeklējām arī Mērsraga bāku. Tās būve pabeigta un uguns tajā iedegta 1875. gadā. Baltā Mērsraga bāka darbojas visu gadu.

Vēl viens apskates objekts — Pūrziema Baltā kāpa, kuras apkārtnē saista ar pirmatnējo dabu un vēsturi. Te atrasta pirmā akmens laikmeta iedzīvotāju apmetne Ziemeļrietumu piekrastē, te dzīvojuši akmens laikmeta zvejnieki, kuru iztiku nodrošinājusi jūra.

Izzinošo braucienu atzinīgi novērtēja gan skolēni, gan skolotāja, izsakot vēlmi zivsaimniecību daudzinošos pasākumos piedalīties arī turpmāk.

*Ilze Šteine,
Zivsaimniecības un lauku
attīstības konsultante*

Projekts ar daudzpunkti galā

Šopavasār noslēdzies Borisa un Ināras Teterevu fonda atbalstītais projekts *Sasiešim kopā līelus un mazus!*, ko īstenoja Dundagas bērnu dienas centrs *Mājas*.

Projekta galvenās sadaļas bija jauno māmiņu nodarbības visu aizvadīto mācību gadu un sākumskolas audzēkņu piedalīšanās *Burtu skolā*, kas finišēja *25. V Mazajā skolā*, piedaloties dzejniecei Inesei Zanderei un māksliniecei Ūnai Laukmanei. *Burtu skolas* pamatā — Ineses Zanderes dzejoļu krājums *Diegu burti*. Tajā katram latviešu alfabēta burtam ir piešķināts kāds jokains dzejolītis. *Burtu skolas* dalībnieki, *Mazās skolas* audzēkņi un *Māju* apmeklētāji, tos arī visu mācību gadu čakli mācījās, tā krājot sev saldumpunktus. Līdztekus tam kopā ar Dainu Miķelsoni bērni trenējās burtdzelojumus izdejot un izdziedāt (Sk. Viljama Dāvidsona foto.)

Burtu skolas noslēgumā *Mazajā skolā* bērni rādīja savu māku, un balviņas ieguva gan bērni, gan ciemītes, kurām tika diskos ierakstīta lielā burtzīmējumu grāmata. Tās svarīgo oriģinālu, ko bērni visu mācību gadu bija tapinājuši mākslas skolotājas Ausmas Goldbergas vadībā, autori uzdāvināja Dundagas bibliotēkai, savukārt burtklučus, kas lieti noderēja eksāmenā, — bērnu dārzam *Kurzemīte*. Lai aug nākamie burtmīļi!

8. VI *Mājas* projekta noslēgumā centra mājasmātes Alfa Auziņa un Zinta Ķierpe pulcēja māmiņas ar saviem lolojumiem, deju skolotāju Dainu Miķelsoni, dziesmu skolotāju Vinetu Irbi, mākslu skolotājas Ausmu Goldbergu un Sandru Dadzi, lai pieliktu skaistu

punktu un reizē — daudzpunkti...

Trīs jaunās māmiņas — Jolantu Anzenavu, Viju Ratkeviču un Sigitu Liepu — lūdzām mazliet atcerēties projektā piedzīvoto.

Vija: — Vispirms bija desmit nodarbības par bērnu emocionālo audzināšanu Ievas Freimutes vadībā.

Sigita: — Man patika tas, kā Alfa rakstīja *Draugos*: gudrām māmiņām gudri bērni.

Vija: — Nē, laimīgām mammām gudri bērni. Tas jau visu izsaka. Pēc jaunā gada bija radošo nodarbību cikls. Es pirmajos divos mēnešos nepiedalījos, jo man piedzima Renārs. Atsauku martā.

Sigita: — Es atkal izlaidu martā, jo man piedzima Lillija. Un tagad Evijai Cirvelei ir mazais.

Jolanta: — Alfa pareizi teica, ka mans dēls Bendžamins ir uzaudzis projektā.

— **Jauki, tad jums ir īsti projekta bērni. Ko jūs darījāt radošajā daļā?**

Jolanta: — Vineta mums dziedāja šūpuļdziesmas, arī par vecākiem, Sandra Dadze vadīja brīnišķīgas nodarbības par filcēšanu, par krāsainajām smiltīm. Noderīgas bija māsiera Andreja Švalbes lekcijas.

Sigita: — Aizdomāties lika Tāla Sarmas rosinātās tēmas — par Zālamana pamācībām, par to, ko Bībele saka par ģimenes vērtībām un par cilvēka seksuālo dzīvi.

Jolanta: — Noslēguma seminārā Agnese

Megne mudināja apzināties savus talantus. Gandrīz katra meitene atklāja ko jaunu.

Sigita: — Man svarīgākais bija attiecību jautājums. Guvu atbildi arī uz savu jautājumu. Es biju spārnos!

— **Jūs savā starpā arī pārrunājāt?**

Sigita: — Apspriedām ar bērniem saistītas lietas, Ievas lekcijās ierosinātas tēmas.

— **Vai sākumā visas viena otru pazināt?**

Vija: — Neesmu dundadzniece, no baseina apmeklējumiem pazinu tikai Jolantu. Ļoti priecājos, ka iepazinu Dundagas mamas.

Sigita: — Atklāju, kāpēc Lillijai ir alerģija — no putriņas. To uzzināju tieši šeit kopīgās sarunās, pēc tam ārstu to apstiprināja. Tiešām Dievs to pakārtoja.

Jolanta: — Es arī projektā pa īstam iepazinu parējās.

— **Ko tālāk — pēc projekta?**

Vija: — Mums ir doma pie kādas no mammām ik pa laikam tikties arī vasarā. Trešdienās desmitos no rīta kā ierasts!

Jolanta: — Slikto laikapstākļu dēļ izpalika šodien iecerētais māmiņu gājiens no centra uz parku. Tas kādreiz jāizdara. Un septembrī jāpievienojas biedrībai, jo gribas, lai tas turpinātos un lai citas mamas, kas sēž mājās un vēl tikai gaida pirmos bērnus, arī pievienotos.

Satikties ir svarīgi. Ir tādi brīži, kad tu paliec viena ar bērniņu un vari ieslīgt depresijā. Tad ir svarīgi, ka savējo lokā vari satikties. Bet mēs esam atvērtas citām māmiņām.

Lūdzu izteikties arī projekta autori Alfu Auziņu.

— **Kā tev radās šāda ideja?**

— Sākuma sēkliņu iesēja bērni, atnesot uz *Mājām* Ineses Zanderes dzejoļu grāmatu *Diegu burti*. Tas bija pirmais aizmetnis. Iespēja rakstīt projektu Borisa un Ināras Teterevu fondam atmodināja vismaz gadu veco ieceri. Piedāvāju mūsu centra apmeklētājiem iet *Burtu skolā*, jo katru mācību gadu cenšamies izdarīt ko jaunu, lietderīgu. Līdztekus domājām par jaunajām māmiņām — arī viņām ir svarīgi sapulcēties, apmainīties domām un kaut ko sev svarīgu iemācīties. Psihologe Ieva Freimute bija gatava dalīties zināšanās par bērnu emocionālo audzināšanu. Tā tas sasējās kopā — ģimenes, jaunās māmiņas un viņu atvases, mūsu pašu cilvēkresursi.

Paldies fondam par atbalstīto projektu! Sākām pērn maijā ar mācībām, ko pieaugušajiem, *Māju* biedriem, vadīja karjeras konsultante Agnese Megne. Pēc tam biedri devās pieredzes braucienā, iepazīstoties ar līdzīgu centru darbību Latvijā. Septembrī jau sākās *Burtu skola* un mēneša nogalē — nodarbības māmiņām. A. Megne vadīja semināru māmi-

ugunsdzēsēju?

— Es, es, es!

— Es ne (dažas meitenes).

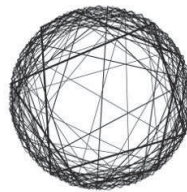
— **Pareizi, kādam jāizmācās arī par jūrnīeku.**

— Es būšu policists!

— **Labi, arī tas ir glābējs.**

— Kas tas tev tāds (rāda un prasa par manu diktofonu)?

— **Mana rācija. Nē jau nē, tas tāds mazs datoriņš. Es jau esmu tik vecs, ka pašam savs**

BORISA un INĀRAS TETEREVU FONDS

ņām par tēmu — tavas galvenās lomas dzīvē un talanti, kā tos vislabāk likt lietā, lai pašām būtu prieks dzīvot.

Bērni visu gadu mācījās 33 burtu skaitāmpantus, krājot saldumpunktus tiem īpaši paredzētos maisiņos, kā arī mākslas skolotājas A. Goldbergas vadībā uzzīmēja biezu grāmatu — savas ilustrācijas dzejoļiem. Savukārt māmiņas mācījās reizi nedēļā, trešdienās. Līdz decembrim nodarbības vadīja I. Freimute, pēc jaunā gada rīkoju tikšanās ar dažādiem interesantiem cilvēkiem. Nodarbības sāka 13 māmiņas, beidza 12.

— **Man šķiet, ka svarīgākais ieguvums ir tas, ka projekts ļāva ieraudzīt pēctecību — kā Mājas varētu darboties jau visai tuvā nākotnē. Proti, runa ir par māmiņām, no kuru vidus varētu rasties jaunās vadītājas.**

— Tā ir. Mēs, kas *Mājas* dibinājām un aizsākām, un mūsu atbalstītāji, īstenie biedri, kas maksājam biedru naudu, pulcējamies svētkos un apspriežam mūsu darbu, pamazām jau kļūstam par vecbiedriem. Mums pašiem bērni nemanot ir izauguši. Projekta lielais ieguvums ir māmiņas, kas aizvadītajā mācību gadā atklāja pašas sevi, savstarpēji iepazīnās un bagātinājās, pa īstam uzplauka. Katrai no viņām ir savas dotības, viņas cita citu stiprina, viņas arī labi pārzina mūsdienu tehnoloģijas. Viņām ir idejas, viņas mācētu piesaistīt naudu. Pats galvenais — viņām vidēji ir pa trim bērniem katrai! Ar jauno māmiņu ienākšanu mūsu kopa kļūs tikai spēcīgāka. Tā dabiski iezīmējas pēctecība. Kad no viņu vidus tiešām radīsies *Māju* vadītājas, tad man pa vidu maisīties nevajadzētu. Nekas jau nenotiks gluži tā, kā ir bijis.

— **Vai pie apvēršņa jau ir jauns projekts?**

— Pašlaik tādu nesaskatu. Būtu jau brīnišķīgi, ja mums rastos kāds mecenāts, regulārs atbalstītājs. Paldies *Daugavas Vanadzēm* no Kanādas, kas mūs atbalsta gandrīz no *Māju* pirmsākumiem. Īpašs paldies un sveiciens Vijolītei Alksnis Hamiltonā! Par līdzdalību projektā no sirds pateicos Zintai Ķierpei, Ausmai Goldbergai, Sandrai Dadzei, Ievai Freimutei, Dainai Miķelsoni un Vinetai Irbei!

Alnis Auziņš un Diāna Siliņa

Kas grib dzīvot vienos priekos...

...*Tas lai stājas pašarniekos.* Tā teikts vecā ziņgē. Četrus bērnu dārzā *Kurzemīte* grupiņu audzēkņi 17. V gan gluži vēl neiestājās ugunsdzēsējos, bet, izmantojot visā valstī izsludināto Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) atvērto durvju dienu, kopā ar audzinātājiem apciemoja VUGD Dundagas posteni. Par uzzināto un pārdzīvoto cits caur citu stāsta vecākie bērni no *Pienenītes* grupas — Ernests, Gustavs, Niklāvs un vēl bariņš dušīgāko.

— **Iepazīsimies! Mani sauc Alnis, es strādāju vietējā avīzītē un ieminējos, ka arī bērnu dārzā bērni varētu aiziet ciemos pie ugunsdzēsējiem. Jūsu visu vārdus es neatcerēšos, bet tas nekas. Ko jūs tur redzējāt?**

— Ugunsdzēsējus!

— Apģērbus!

— Automašīnu!

— **Vai iekšā arī iekāpāt?**

— Jā! (Vēlāk audzinātājas paskaidro, ka tikai daži drosmīgākie uzsēdējušies apsēsties pie stūres.)

— Šļūtenes!

— Ķiveres! (Audzinātājas papildina, ka varēja arī pielaikt. Vajadzējies pieturēt, lai nešļuktu nost!)

— **Vai tur bijāt pirmo reizi?**

— Es pirmo, es pirmo!

— Es jau otro! Pirmoreiz, kad biju *Spārītes* grupā.

— **Vai esat redzējuši pa Dundagu braucam ugunsdzēsēju auto?**

— Esam!

— **Kur viņi brauc? Vai makšķerēt?**

— Palīgā!

— Kad deg!

— Mēs redzējām laivu!

— **Kam viņiem laiva? Tomēr zvejošanai?**

— Glābšanai!

— **No ūdens?**

— Jā!

— **Esmu dzirdējis, ka ugunsdzēsēji glābj arī kaķīšus, kas uzrāpušies pārāk augstu un pašu spēkiem vairs netiek lejā.**

— Jā!

— **Tad viņi ir ne tikai ugunsdzēsēji, bet arī ūdensglābēji un kaķīšu glābēji.**

— Jā, jā!

— Es skatos multeni, kur glābj suņus.

— **Tu esi braša meitenē! Ko vēl jūs neparastu redzējāt?**

— Ūdenspistoli!

— Rāciju.

— **Tā laikam ir kaut kāda zivs.**

— Nē, kur sarunājas.

— **Bet tagad jau ir mobilie telefoni.**

— To var pielikt pie mutes.

— **Skaidrs. Kurš no jums grib kļūt par**

Pie mums, uz zemēm

Brum brum Rākstos

No agra pavasara mūsu novadā, Mazirbes *Rākstos*, mīt grupa savdabīgu ļaužu. Par viņiem dzirdēju gan Tūrisma informācijas centrā, gan Ziemeļkurzemes biznesa asociācijā, gan no domes priekšsēdētāja. Rosīgi, dažādās nozarēs izglītojušies un strādājuši jauni cilvēki, kas, pateikuši ardievas civilizācijai tās vispārpieņemtajā izpratnē un apvienojušies komūnā, apmetušies pie mums. Sākuši dzīvot zaru būdā. Taisa skrejriteņus, raksta projektus, domā izveidot ražotni... Jābrauc vietraugos, lai iepazītos!

Lai gaisa balons paceltos!

Iepriekš sazinos ar Krišu — trīsdesmitgadnieku Krišjāni Jermaku. Esmu trāpījis grupas idejiskajam iedvesmotājam, ja tā drīkst izteikties, un galvenajam runas vīram. No telefonsarunas pirmajiem vārdiem jūtu cilvēka atvērtību un sirsnību. Labi, brauc, izbraukšu no Rākstu ceġgala pretī! Bet, kad norunātajā dienā piezvanu vēlreiz, Krišs aicina mani braukt līdz mācītājmuižai, kur mācītājs Kārlis devis Rākstu kopienu īslaicīgu pajumti. Bērni esot drusku apslimuši.

Abi ar «fotogrāfi» Alfu ierodamies, un mūs tūdaļ uzņem kā senus draugus. Krišs, Zīgis (Zigmārs Lācis) un Ješka (Jānis Jirgens) mūs apskauj un aicina barā. Krišjānis, zinot manu nolūku, sāk runāt, bet drīzāk it kā turpina jau pirms kāda laika aizsāktu stāstījumu, kam tagad esam kļuvuši par lieciniekiem.

Krišs: — Bijām līdzīpašnieki Kaņepes kultūras centram. Tagad, aizejot no Rīgas, gribam pārdot savu daļu, lai mūsu gaisa balons varētu pacelties.

— **Nodedzināt tiltus?**

— Lai te varētu būt kā Dieva ausī.

Zīgis: — Citādi tas paņem laiku.

Krišs: — Jā, ar vienu kāju tur, ar otru te, tas neder. Viss jādara labi un lai neviens neciestu. Mēs negribam vairs būt Rīgā vai citā pilsētā, jo esam atraduši vietu, kur jūtamies vislabāk. Mums jābūt par paraugu bērniem. Jādzīvo taisna dzīve, jārunā taisna valoda, tad viss notiks svētā mierā.

— **Cik jūs te esat?**

Krišs: — Es pat nezinu, neesmu īsti skaitījis un negribu to darīt.

Bet vēlāk Krišs teic: «Kopā esam kādi 13, pirms kāda laika pieaugušie bija kādi 8, ja piepulsina visus bērnus un sievas, tad ap 30. Mēs esam gatavi te deklarēties, lai arī visi mūsu nodokļi paliek šeit. Mums ir 3D printeri, citas iekārtas, gribam te dzīvot un strādāt». Kriša vārdiem runājot, vēl ūdens nav norimis, kāds var aiziet prom, bet klāt var pienākt jebkurš un vienmēr. Mūsu sarunas laikā Ziga sieva bija Rīgā, turpat arī arborists Imants un «burvīgais pavārs Mārtiņš».

— **Kāpēc jūs te esat?**

Krišs: — Es redzu, kā mūsu vecākus ir sabojājis kapitālisms. Tas nav mazāks ļaunums kā tas, ko nodarīja sociālisms. Visi ir noticējuši nevis mīlestībai, bet naudai, un tā, manuprāt, ir lielākais sliktums. Vērtību skala tik krasi nomainījās! Kādas reiz bija kopīgās talakas! Mediķis, jurists vai atslēdznieks, visi kopā forši darbojās, bet tad pēkšņi visi sāka skriet pakaļ naudai un mantai. Pats dzīvoju Jūrmalā, zelta ielā — Bulduru prospektā. Atpūsties braucu uz Karību salām...

Kas tu par vīrieti, ja nepelni naudu? Vai ne? Tas nāk no Darvina. Vai nav apbrīnojami, ka narkomāns, kam mājās nav vairs nekā, tukšas sienas, tomēr katru dienu mistiskā veidā dabū naudu devai.

Tagad viens cilvēks var izdomāt kaut ko tādu, ko vajag 10 000 cilvēku. Kā ar mūsu *Brum brum* riteniņu. Tikai nevajag vilkt deķīti katram uz savu pusi. Katram labi jādara tas, kas tam tīk. Kāds var uzmeistarot koka gultu, kāds — nomazgāt tualetes podu, kāds — izveidot ekseļa tabulu, kāds — uztaisīt ēst. Man neviens darbs nav paverdzinošs.

Es gribu, lai maniem puikām būtu pilns varavīksnes spektrs. Labāk viņiem ielikt rokās koku! Pieaugušajiem visu laiku jābūt par labu paraugu. No mammām prasa pilnīgu mīlestību, no tēviem un vīriem — būt par ģimenes galvām un veidot attiecības ar ār pasauli. Pilsētā esam lielās sprukās, jo nevaram izskaidrot, kāpēc ziemā dzīvnieciņi klibo pa ielām ar sāls saestām kājām un kāpēc saulainās dienās velkam uzvalku un kaklasaites un dodamies uz birojiem. Jaunu automašīnu un televizoru dēļ. Bet bērniem vajag, lai mēs būtu tuvumā. Lai redzētu, kā darbojamies.

Viņi atspoguļos to, ko mēs darām. No mums jau vairāk neko neprasa — sēdēt un skatīties, kā zāle aug.

Viena iespēja ir cīnītāja mūka stilā bez žēlastības griezt smilšu maisus pa vienam nost, lai gaisa balons varētu pacelties.

Aplī ir vieta visiem

— Un tagad balons ir piezemējies Lībiešu krastā.

Krišs: — Tālāk arī negribam. Te jūtamies kā Dieva azotē, te ir tīrākā vieta Eiropā, lielākā daļa augu sugu, dzīvnieku daudzveidība. Te varam būvēt mūsu jauko komūnu.

No savas iepriekšējās juridiskās karjeras esmu paņēmis līdzī struktūru. To labi atspoguļo zīmējums, uz pusēm pārdalīts aplis. Augša ir kā vienādos lielumos sadalītas mandarīna šķēlītes — tie ir visi cilvēki, kas pie mums ir, un visi, kas vēl pienāks klāt — kas tiecas pēc ģimeniskas kopības un grib sevi izpaust, darīt kaut ko patiešām savu. Tad visa augšējā daļa sadalās proporcionāli vienādi. Tas gan jau ir skatiens uz priekšu, kad viss stabilizēsies. Bet ideja ir — kā spirāle, vienmēr atvērta jauniem censoņiem, kas pienāk klāt, burvīgiem talantiem, kam nebūt nav jābūt saistībā ar biznesu. Tas saucas *Tu jau zini* aplis. Viena daiviņa ir *Brum brum* skrejriteņi, viena ir Jāņa garie dēļi, kas priecē jaunus cilvēkus, — kā skrituļdēļi, tikai garāki. Katrs, kas pie mums nāk, ienes ko savu.

Pašlaik mūsu aplītī ir dažādu nozaru pār-

• **No kreisās: augšā Hugo un Enriko, apakšā Teo, Krišs un Ješka. Pavisam apakšā, neredzama — Rākstupīte.**

stāvji — galdnieki, juristi, finansisti, ekonomisti, arhitekti, ķīmiķi, arboristi, jauno tehnoloģiju lietpratēji. Piemēram, daži apzīmēja tramvajus Rīgā. Tagad viņi mums taisa smukas uzlīmītes, varētu uzlabot mūsu ritenīšu iepakojumu.

Mūsu aplī vieta ir visiem. Aplā apakšu turēsim kā tādu kultūras fondu. Tie, kas būs visvairāk nopelnījuši, vecāko sapulcēs spriedīs, kā nopelnīto naudiņu vislabāk izlietot. Saglābt kādu hektāru meža vai sapost kādu pieturvietu un ierīkot nojumīti, vai uztaisīt čigānu pirtiņu, vai arī visiem apeļot Latviju.

Protams, tas ir nākotnes jautājums. Mēs darbošimies horizontāli, lai nav tā, ka uz viena pleciem gulstas visa atbildības nasta.

Katram cilvēkbērnam jau ir kādas dotības, un parasti ir tā — kāds pieaugušais to pamana un iestumj dzīves lielajā steigā, smalkās skolās, bet jēga no tā maza. Kas es esmu, ko līdz šim esmu izdarījis? Tā ir tikai maza daļiņa no tā, kas es patiesībā esmu.

(Dēls Teo): — Tēti, tu biji jurists, es atceros.

— **Bet arī iepriekš piedzīvotais lieti noder.**

Krišs: — Protams. Acīmredzot esmu ieguvis pieredzi, kas man noteikti ir bijusi vajadzīga.

Dot ģimeniskumu tiem, kam to vajag

— Kā jūsu ideja par kopienu sāka veidoties?

Krišs: — Skatoties uz dzī-

ves ritumu, esmu sapratis, ka cilvēkiem pietrūkst mīlestības. Nekā svarīgāka nav. Mana teorija ir: cilvēks piedzimst ar mīlestību kā vienu punktiņu, mīlestību pret māti. Tad pirmais lielais pārsteigums — rodas mīlestība pret tēvu. Tad kādu laiku ir miers, un atkal šoks — mīlestība pret brāli vai māsu. Tad cilvēks dzīvo ilgu laiku svētā mierā, līdz negaidīti nāk vislielākā atklāsmē, kad iemīlas svešā cilvēkā. Vecāki un draugi tad nostumjas malā. Šķiet, ka visu mūžu tā varētu būt. Līdz skaties, ka ir uzradies jauns punkts, nekonkurējošs, bet pilnīgi citāds. Tavs bērns. Tad vecāki, brāļi un māsas nāk atpakaļ. Nekur viņi nav pazuduši.

Ja kāda no šiem punktiem nav, cilvēks mēģina to kompensēt. Ar kafiju, cigaretēm, alkoholu, saldumiem, internetu, ātru braukšanu, medībām — kas nu kuram.

— **Vai pārmērīgu darbu.**

Krišs: — Arī. Mēs gribam dot ģimeniskumu tiem, kam nav neviena tuva līdzās. Mīlestību, apskāvienus, nevienu nesodot, pieņemot visus tā-

• **Krišs ar savu lolojumu, Brum brum skrejriteņi.**

Krišs: — Lai iegūtu brīvību darboties, dzīvot, mūsu pamats ir *Brum brum* ritenītis. Sāku pulcināt savus draugus. Ar Zigi esam kopā no divu gadu vecuma. Mums abiem pirmajiem bija bērni. Tad sākām kopā darīt. Bet sapratām, ka ikviens jau ir kādu karjeru uztaisījis, un būs visai sarežģīti.

— **Visus maisus uzreiz nogriezt nav viegli.**

Krišs: — Jā. Bet sevi nekā vairs nespēju iemānīt atpakaļ uzvalciņā. Tas man lika tikai steigties un domāt, ka kaut ko kavēju. Pamazām uzrunāju draugu pēc drauga. Kurš noticeja, kurš ne, bet es nebūšu augstprātīgs, un durvis vienmēr būs vaļā visiem.

Pagājuši divi gadi, bet tas aizsākās jau 2011. gadā ar *Brum brum*. Ritenītis to visu iekustināja. *Brum brum* ir reāls pamats, lai mūs par galīgi trakiem nenosauktu, lai gan no tā tāpat nevar izvairīties.

— **Nevar gan. Ko tur liegties, nav vērts.**

Krišs: — Uz veiksmīgu juristu, kurš pēkšņi ar platu smaidu atsakās no alkohola un citiem kaitīgajiem ieradumiem, vieglāk ir norādīt ar pirkstu un analizēt svešu dzīvi, grūtāk ir paskatīties uz sevi.

— **Bet kaut ko materiālu vajag?**

Krišs: — Jā. Citādi... Var jau raudāt mežā. Apvainojas uz visu pasauli, paņem kokli un vairākus gadus raud mežā. Vai paņem līdzī tikai savu ģimeni, pamatšūnu.

Pasaule ir pilna ar maziem bēbīšiem, visi mēcās. Nekaunos atzīt, ka mācos katru dienu. Man jābūt labam paraugam Hugo un Teo. Mums nav laika dzīvēt cīnīties pret kaut ko, ne arī par. Mums jāuzticas cilvēkiem un jābūt labiem paraugiem, tad arī jaunās paaudzes visu sakārtos. Jāuzticas cilvēkiem. Tā ir evolūcija.

— **Vai jūs kaitīgi ieradumi nemaz vairs neskar?**

Krišs: — Man galvenais ir to apzināties. Gribas būt paraugam, skatīties, ko var citu. Piemēram, cukuram medus vai cits aizstājējs. Mēs jau esam tie, kas iztīra lielveikalu plauktus! Viņi grib, lai mums nebūtu citu variantu.

Brum brum

— Pastāsti par jūsu izgudroto skrejritenil Ja tīmekļa meklētājā ieraksta vārdus «brum brum», tad internets atbild, ka tas ir jauns līdzsvara divritenis bērniem, kas atšķiras ar unikālu konstrukciju — tā rāmīs izgatavots no liekta saplākšņa, kas dabīgi mīkstina triecienus un ļauj bērniem vizināties ilgāk un jautrāk...

Krišs: — Mēs, pirmie baltieši, par šādu ritenīti esam dabūjuši Japānas gada dizaina balvu, esam izvirzīti Vācijas dizaina balvai, Latvijā dabūjām Dizaina zelta ordeni, titulu *Uzlecošā zvaigzne sarkanajā žaketē* kā labākajam eksporta zīmolam Latvijā.

— **Skat, jums riepas lībiešu krāsā! Bet tad jau vajag trīsritenil!**

Krišs: — Jā, vajag, varbūt arī būs! Esam ceļa sākumā. Sirds ir mierīga, jo ritenis darbojas un cilvēkiem patīk. Ražotne atrodas Mālpilī. Ir jau izlaistas pirmās partijas. Vēl īpaši neesam to popularizējuši, cik nu kurš uzzina no paziņām.

— **Jums esot interese taisīt ražotni te.**

Krišs: — Ar prieku un smaidu meža vidū. Šodien (17. V. — *Red.*) Zigis raksta *LEADER* projektu, līdz rītdienai jāpabeidz! Rākstos taisīsim prototipus, uzlabosim esošo modeli, piestrādāsim pie dizaina. Varbūt izmēģināsim citas riepas, vieglākus diskus. Idejas ir. Un Jānis māc uztaisīt tādu ripojošu dēli, ar kuru sacensībās var braukt ar ātrumu 120 kilometri stundā.

Zigis: — Esmu strādājis Latvijas investīciju attīstības aģentūrā, bet tā man nebija sirds-lieta.

Krišs: — Tur jau tā lieta, ka iepriekšējās darbavietas nav bijušas sirdslieta. Galu galā vajag mīlestību.

— ***Brum brum* varētu dot to, ko tomēr pieņemts saukt par naudu.**

Krišs: — Esmu redzējis, ka nauda cilvēkus sabojā, ka netiek ar to galā. Noslēdzas, negrib dalīties, dot. Saprotams, ka mums visiem labāk būtu, ja būsīm kā vienādas apelsīna šķēlītes, nebūs ko dalīt. Lai te spētu darboties, mums vajag licenci, jā, naudu. Bet te pirmajās astoņās nedēļās maz naudas esam apgrozījuši. Tik, cik no kāda zvejnieka, nopērkot zivis. Drīzāk tiešās attiecības. Teiksim, vienu ritenīti samainām pret 50 litriem medus.

Sezonas krāsas un domsāpes

— **Jums ir vīriešu stāsts. Bet sieviešu?**

Krišs: — Bēdīgs.

— **Jo?**

Krišs: — Kad sāku savu gaitu, tad redzēju, ka ģimenēs sen ir pazudis līdzsvars. Es nesa-skatīju nevienu labu piemēru. Tādu ģimeni, kādai manā izpratnē jābūt, grūti atrast. Ja pamanīšu, tad iešu un mācīšos. Varbūt tepat Mazirbē jau tā ir. Mācītājpāris ir jauks parrags. Tie mums ir pavisam jauni draugi, ļoti priecājos, ka esam sapazinušies.

Man, pilsētas iemītniekam, nemaz nebija viegli no jurista kļūt par izgudrotāju. Ļoti grūti. Zināju, ka divus gadus dzīvošu pilnīgi bez naudas. Bet sieviņai tas nozīmēja atteikties no divām trešdaļām somiņas satura.

— **Atkal maisi, kas jānogriež.**

Krišs: — Jā. Es nekad neesmu skatījies uz savas sieviņas nagiem, vai tie ir nolakoti vai nav. Vai frizūru, auskariem vai drēbēm.

— **Man ir neskaidras aizdomas, ka viņas to reizēm grib. Iespējams, ka biežāk nekā «reizēm».**

Krišs: — Nu ja. Bet neviens vīrietis nezina, kas ir sezonas krāsa.

— **Tas gan. Pirmoreiz dzirdu. Skatos pa logu, laukā zaļa zāle, vai tad zaļš pašlaik nav sezonas krāsa? Un ziemā, kad uzkrīt sniegs, tad baltā.**

Krišs: — Tas ir pilnīgi kas cits, un mani tas galīgi neinteresē. Tas ir viens sievietes raksturojošs piemērs, bet tādu ir ļoti daudz.

Ir tā, ka mana sieva dzīvo Jūrmalā. Jānim ir īpašs stāsts. Zigis ar savu sieviņu ir kopā, te, tikai pašlaik viņa ir Rīgā.

Nē, tas man nav godīgi un līdz galam izrunāts. Mēs katrs atsevišķi kā cilvēciņš neesam ne labāki, ne sliktāki, bet sistēma mūs tādus ir izveidojusi. Vīrietim jābūt ģimenes galvai, sievietei — paklausīgai. Tā kā vīrietis nespēj būt ģimenes galva, tad sieviete pārņem vīrieša funkcijas, kļūst ļoti atbildīga, aizvien vīrišķīgāka. Bet viņai vajadzētu uzturēt pavardu

un dot mīlestību.

— **Daudzējādā ziņā varētu piekrist, bet tava rīcība visdrīzāk ir bijusi pārāk radikāla.**

Krišs: — Man ir redzējums, un es zinu, ko daru. Bērni dzīvos gan tur, gan tur. Taisnība, ne jau visi no *Brum brum* komandas ir šeit, visiem nav tāda mugurkaula. Sākumā saka «jā», bet, kad sāk apjēgt, ko tas īsti nozīmē, tad sabīstas.

Attiecībā mēs visvairāk mācāmies. Kad ieraugām otru cilvēku kā tīru spoguļi sev pretī, tad pamanām ko tādu, kas pašā nepatīk. Grūti ir pašam ar sevi strādāt, lai netīkamo izskaustu, vieglāk ir rādīt ar pirkstu uz spoguļi. It kā būtu jāsaprot, cik bezjēdzīgi ir just līdzī Rīgas *Dinamo* vai pārāk bieži iet medībās vai copēt. Tā ir ģimenei atņemta ener-

• Jānis (Ješka) un Krišs Rākstu pagalmā.

ģija. Bet ģimene nav tikai viena ģimene, vīrs, sieva un bērni, ir arī lielā dvēseļu ģimene. Tavi sirdsdraugi. Tas ir tikpat kā sieva, tēvs un māte.

Ja uz laukiem atnāk dzīvot tikai kāda atsevišķa ģimene, teiksim, vīrs ar sievu un diviem bērniem, tad, manā uztverē, tā ir ļoti grūta lauku dzīve, no kuras daudziem ir bail. Bet, ja atnāk vairākas ģimenes, ja ik pa laikam kāds var pienākt klāt, tas dod spēku. Arī man tas dod spēku un kompensē to, ka Hugo un Teo mammas nav blakus. Viņai ir jauki sakārtota dzīve Jūrmalā, tur nav ko pārmest.

— **Jūs esat īsti tišiņi, vientieši. Kad divi cilvēki apprecas, ir viens stāsts. Kad sāk dzīvot un vienam laulātajam parādās tādas idejas... Varbūt tam otram jādod laiks... Un jābūt gataviem, ka no jums atkritīs.**

Krišs: — Mums ir vairāki jaunvārdi. Arī domsāpes. Tas ir vissāpīgākais. Es šajos divos gados esmu noraudājis kādus 13 kilogramus no sevis.

— **Paplāns izskaties.**

Krišs: — Jā, bet gan jau tas izlīdzsvarosies, nobeigties gribas man nav! Bija grūti, ļoti, kamēr dzīvoju Rīgā un mājas bija tur, kur darbnīciņa. Citi vakaros devās pie savām ģimenēm, es paliku viens un domāju. Bet pietiek ar vienu cilvēku, kas tevi saprot, lai apjēgtu, ka sistēma ir traka, apkārt esošais ir traks. Lielajai daļai ir bail paskatīties uz tevi. Katram ir kas tāds, par ko viņš labprāt nerunā. Visi ir mazi bēbiši, kas mācās.

— **Jums atpakaļceļa vairs nav.**

Krišs: — Manī ir antiiviela pret veikaliem, trako valdīšanu, kas pieļāva, ka iznīcina ģimenes šūniņu. Vīriem nav iespēju būt par vīriem un sievietēm — par sievietēm. Vīriešiem vairāk ir loģiskā domāšana, sievietes dzīvo ar izjūtām.

— **Par sezonas krāsām tagad zināšu. Bet sievietes un vīrieša dzīves uztvere atšķiras, tas jāņem vērā. Arī bērni tiecas pieaugt. Ja otram nav tāda lidojuma kā pašam, tad jālaiž vaļā.**

Krišs: — Ja sieviņa man vairāk paklausītu, viss būtu aizgājis smukā ritenītī.

Kāpēc Lībiešu krastā

— **Kāpēc esat nonākuši šeit, ne Latgalē?**

Krišs: — Pērnvasar jutu, ka jāatpūšas. Ticība arī drusku bija pazudusi. Ne pašai idejai, bet redzēju, ka ne jau visi mani uzrunātie

draugi grib likt visu galdā un dalīties. Es esmu līcis galdā visu jau ilgu laiku, esmu rādījis paraugu, ka var atteikties no vislielākā komforta Jūrmalā. Es zinu, ka pats noteikti tikšu galā. Man visādi ir labi.

Pagājušajā vasarā devos uz *Rainbow Gathering* (Varavīksnes pulcēšanās), kas ir jauks pasākums, ko iesāka hipiji un kas notiek jau 40 gadus, katreiz citā vietā. Pērn mājvieta bija pirmoreiz tik tālu ziemeļos, Lietuvā, netālu no Daugavpils. Tur vienkopus pulcējās pāris tūkstošu no visas pasaules. Dzīvojam mēnesi bez naudas, visi vienmēr bija paēduši, dabu neietekmējām, muzicējām un visā dalījāmies. Es biju ar diviem maziem bērniem. Tomēr citi mani paziņas nenoticēja un dusmojās uz mani. Tur sapazinos ar diviem

jauniešiem, Konrādu no Vācijas un *Tai chi* meistarū Vaniju no Itālijas. Ilgi runājām. Pārliecinājos, ka viens otru saprotam. Viņiem vēl mazāk bija iemeslu atgriezties iepriekšējā dzīvē. Nu jau pusgadu esam kopā, viņi ir mūsu ģimenē.

Stāstīju par savu skaisto zemi ar četriem gadalaikiem. Mums bija jāmeklē atbildes uz jautājumiem, kā turpmāk gribam dzīvot. Tas bija pirmais un svarīgākais. Ar ogli uzzīmēju Latvijas karti un ieliku punktiņus, kur labprāt aizvestu savus draugus un arī atrastu vietu, kur iesakņoties. Tur ļoti vēlējos pirmoreiz uzcelt pats savu māju.

Tā kā ar Zigi esam dzimuši Jēkabpilī, tad pirmais punkts bija Sēlijā, Gricgalē — netālu no Aknīstes. Naktsmītne bija pie vecā Varšavas–Pēterburgas ceļa pamestā krogā. Paldies novadniecei, rakstniecei Lūcijai Ķuzānei! Pavadijām brīnišķīgu mēnesi jaukā dabā pie jaukiem cilvēkiem. Tad devāmies tālāk, apmetāmies starp Viļāniem un Varakļāniem Lubāna tuvumā. Ziemu pārlaidām Rīgā, kārtoju tālāk *Brum brum* lietu. Pienāca pavasaris. Paskatījos uz paša zīmēto karti — pēdējais iezīmētais punkts bija Mazirbe. Apskatījām un secinājām, ka *Rāksti* ir istā vieta.

— **Nevis dzimtā Sēlija?**

Krišs: — Man visa Latvija liekas kā dzimtā vieta. Mans tēvs ir nācis no Nogales, māte — no Rubenes, darba dēļ abi nonāca Jēkabpilī. Dziļu sakņu tieši Jēkabpilī man nav. Rākstos esam atraduši īsto vietu. Iepriekšējais īpašnieks izrādījās mans draugs no Jūrmalas. Bija iegādājies zemi, bet viņam to vairs īsti nevajadzēja, un viņš priecājās, ka ir cilvēki, kas te nāks un no nullītes vai pat no mīnusiņiem sāks no jauna. Ne tur elektrības, ne akas. Tas tagad ir mūsu īpašums.

— **Taču ne apmaiņā pret dažiem ritenīšiem?**

Krišs: — Nē. Bet ar savu riteņu biznesu pelnīsim naudiņu un maksāsim. Jā, mums vēl jāmaksā. Tur ir 34 hektāri, no tiem 11 — pļavas. Apkārt ir arī mežiņš, grava ar Rākstupīti. Skaista ainava!

— **Un sākumā mitāt zaru būdā.**

Krišs: — Jā, kādu laiku, bet apslimām.

— **Bet, ja nāks ziema?**

Krišs: — Skatīsimies. Gribam to vietu kā templi, kur mutoļu enerģija, kas mūs priecē. To jaukumu, kas ir starp mums, negribas pazaudēt. Kādu jau ietekmē arī Rīgas atpakaļ

velkošā enerģija. Ja līdz ziemei nebūsim māju uztaisījuši, tad varam pārziemot arī Itālijā.

Pašlaik es savu enerģiju šķiežu, risinot citu cilvēku dzīves. Bet es stingri pasaku — pietiek!

— **Elektrību iegūsiet no saules baterijām?**

Krišs: — Skatīsimies. Mēs neredzam problēmas, tikai risinājumus. Gan jau kāds ar pieredzi palīdzēs.

— **Pa laikam gribētos paskatīties, kā jums sokas. Fotomākslinieks Gunārs Binde ik pa desmit gadiem fotogrāfēja vienu un to pašu cilvēku, Sarmīti Sīli. Ne es fotomeisters, ne varu atļauties tikšanos ar tik retu atstarpi. Bet es varētu Rākstu komūnu apraudzīt katru gadu. Kas ar jums te notiek, kā attīstāties. Sērija *Rākstu raksti*.**

Krišs: — Tas būtu burvīgi! Galvenais, ka nodomi ir labi. Mēs cits citam esam draugi, esam viena ģimene. Ceļamies ar smaidu.

Dod cilvēkiem gaismu, tad pasaule mainās

Jānis: — Arī mana dzīve ir pamainījusies. Vienmēr esmu palīdzējis cilvēkiem pēc labākās sirdsapziņas. Mani kopš bērnības ir aizrāvis koks. Koks ir mans ceļš. Te es pieslēdzos burvestībai par riteniņu. Tagad tā viss sagriezies, ka nevienam neko nesaku un nēsolu. Eju pa ceļu tā, kā tas mani ved. Skatos, kā rudens lapas lido. Esmu sajūtu cilvēks. Ja to citiem izstāsta, tad visi ir saprotoši. Esmu iedzīvojos arī konfliktos. Tagad esmu sapratis, ka visu laiku jāsmaida, jādod cilvēkiem gaismā, tad visa pasaule mainās. Katram cilvēkam jāstrādā ar sevi.

Pirms dodamies Rākstup, atskan baltis, ka jāieed zupa. Vispirms visa kompānija, arī vācemeņi Konrāds, kas nupat pievienojies, pasaka skaistu lūgšanu: «Paldies par saulīti, par zemīti, paldies par lietutiņu, par vējiņu, par šo ēdienu, par kompāniju!», ar rokām attēlojot katru jēdzienu. Visi sēžam uz paklāja un no bļodiņām leksējam ķirbju un lēcu virumu, kas izrādās varen garšīgs, lai gan to nav gatavojis meistars Mārtiņš.

Krišs: — Es jau ilgāku laiku jūtu, ka mūs Kāds mīl un palīdz. Es neesmu bijis ne folklorists, ne kristietis, ne zaļais. Bet mēs esam sākuši lasīt Bībeli un iesim pie Kārļa uz pirmo Bībeles stundu.

Rākstos

Aizbraucam uz Rākstiem. Pļava. Pagalms. Uzreiz pamanāmas trīs prasmīgi izzāgētas ābeles. Tās arborists Imants jau apkopis, tagad saulīte tiek klāt, un vecie koki skaisti zied. Uz blukīšiem ap ugunsкура vietu salikti dēļi kopus sēdēšanai. Pati mājele — trešā daļa no bijušās garās ēkas. Ieejā nostiprināts aizkars. Mākslinieciski, romantiski. Pats nams gan drīzāk ir karkass. Sapuvušos dēļus puīši izlauzuši, priekštelpā no veciem ķieģeļiem ielikuši glītu grīdu. Juntu klāj uz šindelīem uzsts šiferis, caurumi aizlāpīti.

Krišs: — Mazirbniece Valentīna Dzene ir mūsu sapņu vecmāmiņa. Uzcienā ar zupu, pastāsta, parāda vecās fotogrāfijas. Esam redzējuši, kā *Rāksti* izskatījušies. Krāsns diemžēl marodieri ir nopostījuši. Nekas, būs arī krāsns. Vajag tikai pavarda kurinātāju un sargātāju. Bēniņos jātaisa sienaugsā. Mājai pretī ir veca klēts. Un tur ir bijusi smēde, tālāk — liels pagrabs.

Grāvji jārok, lai ūdens tiek prom. Vecās saknes jārauj ārā. Pļava reizi vasarā būtu jāpļauj. Vide tomēr jāveido.

Noejam līdz Rākstupītei. Jauki. Zied lakši, ūdens burbuļi, bērni pirmie noskrien lejā pa zemē ieraktiem pakāpieniem. Redzam arī bebru darbus vai nedarbus, — kā nu uz to paskatās.

«Te varētu uztaisīt lielu dīķi,» *Krišs sapņo. «Bebri jau iesākuši. Un netālu celt jauno māju. Kāpēc ne?»*

Vairāk nekā divas stundas pagājušas nemānot. Mums jāatvadās.

— **Pārdzimšanai neticu, bet jūs man atgādināt hipiju reinkarnāciju. Klausoties jūso un arī redzot jūsu tēlu, smaidus, matus un bārdas, tādas domas nāk prātā.**

Krišs: — Hipiji diemžēl nesaskatīja vai negribēja atzīt cilvēku tumšo pusi. Tāda arī ir.

— **Pagaidām pēdējais jautājums: kā svinēsiet Jāņus?**

Krišs: — Vai ir kādas idejas? Katrā ziņā būsīm Rākstos!

Mazirbes mācītājmuižā un arī Rākstos ciemojās Alnis un Alfa Auziņi

Sarauj, Dundaga, sarauj, Kolka!

Stipro skrējienā

Tradicionālajā *Stipro skrējienā* pirmoreiz piedalījās mūsu novada komanda. Dāvis Vērdirņš, Roberts Karelavs, Madara Rudgale un Linda Freiberga 7. V Ķegumā, atpūtas un sporta kompleksā *Zelta Zirgs*, cīnījās ļoti sekmīgi, 9 kilometrus garo trasī pieveicot stundā un piecdesmit divās minūtēs, kas deva 113. vietu 460 komandu pulkā.

Stipro skrējienā notiek kopš 2010. gada un ir vienīgais šāda veida izturības pasākums Austrumeiropā, kas ietver skriešanu un dažādas veiklības un spēka disciplīnas.

Pēc skrējiena atziņās dalījās mūsu stiprie puisi — **Dāvis** un **Roberts**.

Dāvis: — Paldies par atbalstu sporta organizatorei Aiga Ūdrei un pašvaldībai, kas palīdzēja, apmaksājot braucienu un dalībmaksu! Tas bija tā vērts! Piedalījāties masu startā. Atsevišķi sacentās elites grupa, bija arī atsevišķas grupas tikai vīriešiem un tikai sievietēm. Kas gribēja, varēja skriet individuāli.

Roberts: — Piedalīties komandā tomēr ir pavisam cita lieta. Vienam būtu pasmagi.

— **Ko iepriekš zinājāt par skrējienu?**

D.: — Lasījuši un redzējuši bijām, bet tikai tad, kad esi uz vietas, saproti, ka ir tomēr atšķirība. Internetā viss izskatās vienkāršāk.

— **Kā tu raksturotu sacensības?**

D.: — Trasē ir jācīnās ar pārbaudījumiem un ar sevi. Pavisam vajadzēja pieveikt 36 šķēršļus, skrienot, šķērsojot dubļu bedres, lienot uz vēdera, peldot.

— **Vai skrējāt atsevišķi vai visi kopā?**

D.: — Visi kopā. Pie kājas katram čips, ko nedrīkstēja pazaudēt. Finišēt vajadzēja visiem četriem dalībniekiem. Mēs arī cits citu vilkām un palīdzējām.

— **Kas bija grūtākais?**

D.: — Ūdenī izlīst cauri lielām mucām. Roberts slīktāk peld, bija jāpiepalīdz. Un dubļi, dubļi! Pārējais jau nebija tik grūti.

— **Tad Robertam pa vasaru jāiemācās!**

R.: — Tā jau es māku... Tikai pie sienas

slīdēja kājas, striķis arī dubļains, slidens. Vienā brīdī mani gandrīz pārņēma panika. Bet tad pārgāja.

D.: — Pirms starta rīkotāju dēļ bija aizķeršanās, dabūjām gaidīt. Tas nav patīkami. Kad sākām skriet, tad uztraukums pārgāja. Grūtāk bija sākumā, kamēr daudz cilvēku kopā.

— **Vai secību lozēja?**

D.: — Nē. Mēs skrējām vairāk sākumā.

— **Vai tiesneši stingri raudzījās uz noteikumiem?**

R.: — Par nepareizu disciplīnas izpildi pieskaitīja 10 soda minūtes. Piemēram, ja dubļu bedri izgāja pa malu.

— **Komandā bija jābūt vismaz vienai meitenei, bet jums bija divas. Vai Dundagā stipru puisi trūkst?**

D.: — Tas drīzāk tāpēc, ka visi esam vingrotāji, kopā trenējamies, cits citu pazīstam.

R.: — Meitenes bija ļoti izturīgas! Taisni brīnums.

— **Vai guvāt arī kādus savainojumus?**

D.: — Es skrēju šortos un saskrāpēju kājas. Bet Roberts — galvu.

R.: — Jā, asinis lija kā jūra! Bija jālien sienai pa augšu un apakšu, un es neveiksmīgi ar galvu aizķēru dzeloņdrātis. Tiesnesis jautāju, vai spēšu turpināt. Uzliku salveti, un asiņošana pārgāja.

— **Un peldējāt arī ar visiem apaviem?**

R.: — Jā.

— **Vai nebija ļoti auksts?**

D.: — Nē. Ar laiku laimējās, citugad ir bijis aukstāks. Un nelij! Ja lītu, tad dubļi būtu vēl lielāki. Trases ierīkošanai bija izmantotas

traktora pēdu vietas un īpaši taisītas dubļu vietas.

— **Trases galvenie šķēršļi ir vienādi, tomēr katru gadu kaut kas ir citādāk?**

D.: — Laikam jau katru gadu kaut ko maina. Pērn bija *Cinevilla*.

— **Esat pārliecinājušies, ka varat būt komanda.**

R.: — Noteikti!

— **Ja būtu iespēja, vai citugad piedalītos?**

R.: — Katrā ziņā! Mēģinātu vēl labāk.

— **Ko var ņemt vērā gata-vojojoties?**

D.: — Mazliet citādi saģērbties. Varbūt vairāk pieguļošus krekliņus, botas ar biezākām zolēm.

R.: — Dubļainās bikses kļuva smagas, varbūt vajag cita auduma. Pa ceļam dažas reizes iedeva padzerties. Būtu labi, ja līdz ietu kāds savējais un iedotu biežāk padzerties.

— **Tagad zināt, ka ātrums jums ir, spēks arī. Vairāk jāpilnveido tehnika?**

D.: — Jā, kur jātiek pāri sienai, jāpalīdz meitenēm, tāpat, pa dubļiem skrienot, vajag iemaņas.

— **Bet kā iespējams sagatavoties? Skriet, ko vēl? Pašiem uztaisīt kādu līdzīgu šķērslī?**

R.: — Kaut ko jau varētu. Ar striķi vilkties pa sienu.

D.: — Jau pirms diviem gadiem par to iedomājāties.

— **Varbūt tās ir projektu iespējas? Ideja ir laba un interesanta. Un tā piesaistītu vēl kādus. Pašvaldībā atbalsta vietējās ieceres. Svarīgi pašiem sākt, ierīkot kādus trases elementus.**

D.: — Par to būtu jārunā, jādomā.

Veselības nedēļā

Biedrība *Latvijas Tautas sporta asociācija* no 23. līdz 29. V aicināja visus piedalīties Latvijas veselības nedēļā. Atsaucās arī Dundagas novada pašvaldība, 27. V rīkojot dažādas sporta aktivitātes.

Rīta pusē Dundagas vidusskolas audzēkņi, viņu vecāki un skolotāji *Mazās skolas* sporta laukumā pulcējās uz pēdējās skolas dienas pikniku, kurā bija paredzētas arī sportiskas aktivitātes. Sākumā ar priekšnesumu uzstājās Dundagas ielu vingrotāji, pēc tam sporto-ja pārējie.

Lūk, arī rezultāti: kārienā guļus pievilkās 952 reizes, kārienā pievilkās 279 reizes, atspiedās 2916 reizes, veica 6017 lēcienus ar aukliņu un aizlēca 294,32 m tālu.

Kā pastāstīja Kolkas pamatskolas direktore Antra Laukšteine, 27. V uz Rīgu, uz zinātkāres centru *Zili lini* devās 1. klase un apvie-notā 2. un 3. klase ar audzinātājām Lauru Birziņu un Daci Tindenovsku, bet pārējie —

pārgājienā uz Zēnu dīķi. Aicināti piedalīties bija arī vecāki. Atsaucās Ansis Roderts un Antmaņu ģimene, kopā ar viņiem piedalījās arī bijušais Kolkas pamatskolas absolvents Ilmārs Antmanis. Skolēni, sadalīti 5 komandās, cīnījās par labāko sniegumu, piedaloties 6 disciplīnās: katamarānu driftā, acīguma noteikšanā, spinningā un kastingā, sviedlīnē, šautriņu mešanā, kā arī bebru apgrauzto koku glābšanā. Pēc tam visi baudīja uguns-kurā ceptas desiņas un garšīgu rabarbermaizi. Noslēgumā apbalvoja labākos mācībās, aktīvākos sabiedriskajā dzīvē un tos, kas gadā nebija kavējuši nevienu mācību stundu, kā arī šīs dienas uzvarētājus.

Vakarpusē no Dundagas uz Kolkasragu

ripoja oranžais skolēnu autobuss, lai uz turieni aizvestu 16 nūjotājas. Par septiņpa-dsmīto kļuva šoferītis Edgars Kārklevāls. Biedrības *Dun-dang Sendienas* vadītāja Gundega Lapiņa pa ceļam visus ietērpa vienādos krekliņos, kuru aizmugurē bija uzraksts — Dundaga.

Kolkasragā dundadzniekus sagaidīja neliels pulciņš Kolkas nūjotāju. Sākumā visus iesildīja un par nūjošans pamatprincipiem atgādināja fizioterapeits Ansis Roderts, kurš uz Kolkasragu bija atvedis visu savu ģime-ni — sievu Janu un sešus dēlus, no kuriem jaunākais, Lūkas, vēl gulēja ratiņos. Pasāku-mā piedalījās arī bijusī kolceniece Zinta Zī-verte, kurai nūjošana ir dzīvesveids un kura noslēgumā kopā ar Ansi dalījās atsildīšanās vingrojumos.

Maršruts veda no Kolkasraga stāvvietas gar līci, tad gar pašu ragu līdz Priēžu takai un no tās — atpakaļ uz stāvvietu. Laiks bija silts, taču Kolkasragā, ko apskalo divas jūras, pūta diezgan liels vējš. Pieci kilometri tāds nieks

— **Kā sacensības noslēdzās?**

D.: — Pēc skrējiena turpat dīķī arī noskalo-jāties. Aukstā dušā negribējās iet. Bija arī dušas ar karsto ūdeni, bet par to bija atsevišķi jāmaksā.

Visiem dalībniekiem iedeva siltu tēju un piemiņas medaļas. Mēs pa jokam uzkāpām uz goda pjedestāla un nofotografējāties.

Alnis Auziņš

Dīanas Podkalnes foto

Līvu laiks • Līvõ āiga

Talka Lībiešu tautas namā

Talk Līvõd rovkuodās

14. V Līvu savienība rīkoja talku savā tautas namā Mazirbē, lai tas uzposts godam sagaidītu ikvienu ciemiņu. Pagājušo gadu galvenokārt ieviesām vienkāršu tīrību un kārtību. Šopavasār ieceres bija daudz lielākas, darbu apjoms — ievērojami plašāks.

Ar vairāku lībiešu labvēļu finansiālu atbalstu visu nodomāto arī paveicām. Pierādījām paši sev, ka daudz ko varam paveikt, godprātīgi strādājot ar apziņu, ka paši esam šī nama saimnieki.

Par izjūtām pēc talkas pajautāju Līvu savienības vadītājai **Ievai Ernštreitei**.

— Esmu ļoti gandarīta par negaidīti kuplo talcinieku pulku no visurienes, kur vien

esam — no Ventspils, Kolkas, Rīgas, Mazirbes. Lībiešu piekraste bija pārstāvēta ar Košragu, Lielirbi, Miķeltorni, Sikragu, Saunagu un Vaidi, būtībā visi ciemi! Dalībniekus neregistrējām, bet mūsu skaits bija tuvu četrdesmit, ieskaitot arī tos, kuriem grābeklītis vēl bija par lielu un kas pagaidām lasīja tikai žagariņus.

Iecerēto darbu saraksts bija kārtīgas A4

lapas apjomā, sākot ar telpām, apkārtnes sapošanu un malkas šķūņa sakārtošanu. Plānoto paveicām. Vislielākais darbs, kas vēl pirms divām nedēļām šķita neiespējams, drīzāk tikai vēlams, bija sapost tautas nama lielās zāles grīdu. Lielo izmaksu dēļ piesaistīt profesionālas firmas Līvu savienība nevarēja. Atsaucās Mazirbes grupas biedri Ziedonis un Rainis Feldmaņi, uzņemoties darbu paveikt pašu spēkiem, ņemot palīgā vēl pāris vīru. Viņi sagādāja vajadzīgos materiālus, iekārtas, visu dienu strādāja vaiga sviedros, un darbs ir pabeigts!

Katra talcinieku grupiņa atrada sev darāmo — bija malkas šķūņa grupa, parketa grupa, bija apstādījumu kopšanas komanda, bija sienu un laivas krāsotāji, putekļu slaucītāji, logu tīrītāji, žagariņu lasītāji un pupiņu zu-pas vārītāji. Tautas nams iemirdzējās no jauna!

Ārkārtīgi gandarī, ka talcinieki strādāja ar prieku, vieglumu, pašierosmi. Visi itin kā

vien bija gaidījuši šo brīdi, kad varēs te ieras-ties, būt kopā un paveikt labus darbus. Atnāca pat pilnīgi negaidīti talcinieki, kā mācītājs Kārlis Irbe un jauniešu grupa, kas par savu turpmāko mājvietu nodomājuši Mazirbi. Ieradās arī mūsu sadarbības partneri no Mazirbes draugu kopas. Lielirbnieks Saša Cerminieks, kurš sen bija gribējis būt lībiešu vidū, tikai kautrējies, vīru aicināts, bija paņēmis līdzī kārtingu zivju delikatesu groziņu, un ieradās sacīdams — nāku talkā, piedalos, es esmu šeit.

Gribētu nosaukt vārdā visus, kas piedalījās, bet tad būtu vesela lapa tikai ar vārdiem. Milzīgs paldies ikvienam, kas bija klāt mūsu nama sakopšanā!

Mums ir prieks par katru sapostu, spodru vietu. Tieši spodribu tautas nams gaida. Tā bija pazudusi... Bet mums izdevās spodribas diena!

Baiba Šuvcāne

Ne no maizes vien

Paklausīt Dieva aicinājumam

29. V svinējām Dundagas luterāņu dievnama 250 gadu jubileju.

Svētki sākās ar dievkalpojumu, kurā kalpoja Latvijas Evanģēliski luteriskās baznīcas (LELB) Liepājas diecēzes bīskaps Pāvils Brūvers, Mazirbes luterāņu draudzes mācītājs Kārlis Irbe un Dundagas, Kolkas un Ģipkas draudžu gans Armands Klāvs.

Svētrunas galvenā tēma bija Dieva aicinājums uz dzīvi ticības pilnībā un dievišķo mīlastu, ko rīko Kungs, un mūsu attieksme pret to — aizbildināšanās, neierašanās, vai atsaukšanās. «Bieži vien Dieva ielūgumam mums neatliek laika. Taču runa jau nav par laiku, bet par prioritātēm», uzsvēra bīskaps.

«Tā ir viena no svarīgākajām mācībām, ko šodien no uzklaustās līdības varam gūt — nolikt visus savus darbus un pienākumus uz brīdi malā, kad saklausām Dieva aicinājumu. Neatteikt Viņam, kad Viņš aicina uz svētkiem. Paldies Dievam, ka Viņš mums atgādina — atsaukšanās Kristus aicinājumam vienmēr ir dzīvības vai nāves jautājums mūsu dvēselēm. Kad tās tiek pamieļotas, tad patiesi mums ir svētki. Dievam mēs esam svarīgi. Viņš mūs ļoti mīl un no sirds vēlas, lai vienmēr būtu kopā ar Viņu». Bīskaps novēlēja, lai mūsu dievnams, kas ar Dieva žēlastību pastāv 250 gadus, kalpo tik ilgi, kamēr nāks Kristus un mūs visus pulcinās savā mīlastā, kas mūžībā sagatavots visiem tiem, kas atsaukušies Viņa aicinājumam.

Aizkustinošs bija brīdis, kad LELB augstāko apbalvojumu *Uzticības vairogs* saņēma mūsu Elma Zadiņa — ilggadīga kora vecākā, Liliju svētku rīkotāja un kristīgas dzīves paaugstinātāja. Elmas kundze lielu paldies sacīja saviem vecākiem un ģimenei. Viņa atzina, ka lielākais ieguvums ir tas, ka jaunā paaudze neuzgriež baznīcai un Dievam muguru, arī viņas bērni un mazbērni ir baznīcā. «Paldies visiem draudzē, kas ir kalpojuši! Lai Dievs svētī visu darbu, mūsu tautu un mīļo Dzimteni Latviju!» noslēgumā teica Elmas kundze. Apsveicot *Uzticības vairoga* saņēmēju, bīskaps spēlēja vijoli, un visi kopā nodziedāja viņas iemīļoto dziesmu *Ved mani, Dievs!*.

Mācītājs A. Klāvs, ieskatoties mūsu baznīcas vēsturē, norādīja, ka dievnams un pils

aizvien atgādinās, cik garu ceļu sabiedrība nogājusi domāšanā un attiecībās no aristokrātijas idejas līdz vienlīdzības idejai. Taču galvenais ir tas, ka ticība Dievam nemainās. Cilvēkiem gan toreiz bija, gan tagad ir tā pati ticība, tā pati lūgšana un tā pati Bībele. Tas ir labs atgādinājums, ka neesam šeit pirmie, bet cerams, ka nebūsim arī pēdējie.

Atbildot uz jautājumu «Kas ir vieglāk — uzcelt šādu namu vai uzturēt?», mācītājs atzina, ka, visticamāk, uzcelt. Uzturēšana balstās uz pašaieliedzīgu darbu, ko visus šos gadus ir darījuši draudzes cilvēki. Vislielākais

brīnums ir cilvēki, kas šeit nāk kopā un strādā. Mācītājs pateicās Dievam par lielo dāvanu priekā un saticībā kopā kalpot un visiem jubilejas rīkotājiem par ieguldīto darbu.

Paldies draudzei *Prieka vēsts*, Dundagas baptistu draudzei, Mazirbes, Kolkas, Rindas, Ķurbes un Rojas luterāņu draudzēm, kā arī novada domes priekšsēdētājam un vēstures cienītājam Gunāram Laicānam par sirsnīga-

kuplināja Talsu luterāņu draudzes ansambli *Exodus*. Pateicība meitenēm par kalpošanu! Noslēguma daļa pagāja sadraudzībā baznīcas dārzā, baudot gardu mīlastu.

A. Klāvs un G. Laicāns savās uzrunās arī atgādināja, ka Dundagas baznīca vienmēr ir kalpojusi tikai kā dievnams. Nekādu konkrētu vēsturisku liecību, kā baznīca nosargāta, draudzes rīcībā gan nebija. Uz dievnama jubileju bija ieradies arī mācītāja Augusta Brieža dēls Guntis ar meitu Daci. Pēc svētkiem redaktors Alnis Auziņš epastā saņēma vēstuli. Tajā mācītāja dēls raksta: «Es .. nezinu visas turpmākās peripetijas ap baznīcas likteni, taču skaidri acu priekšā redzu, ka mūsu istabā Mācītājmuižā divi vai trīs jaunās varas pārstāvji pieprasa no mācītāja (mana tēva A. Brieža) baznīcas atslēgas, lai tur nekavējoties ierīkotu graudu noliktavu un sabērtu *budžiem* atņemto labību. Tēvs atslēgas nedeva! Kā viņš to izskaidroja un panāca, nezinu. Atceros to, ka pēc ne visai garām pārrunām varas pārstāvji tēvu saņēma ciet un aizveda sev līdz (uz čeku?). Datumu, protams, nezinu. Tas varēja būt burviski nākamajā vai dažas dienas pēc izvešanas. Joprojām mana pārliecība ir, ja tēvs nebūtu stingri nostājies baznīcas aizsargpozīcijā, maisam gals būtu vaļā un Dundagas dievnams šodien nesvinētu 250. gadadienu».

Diāna Siliņa
Edgara Lāča foto

Muzeju naktī Kubalos

21. V durvis vēra arī Kubalu skola–muzejs. Šoreiz ierastajai vārdkopai «atvērt durvis» piemita īpaša jēga, jo Muzeju nakts tēma bija *Durvis*.

Skolas zvana aicināti, Muzeju nakts dalībnieki pulcējās dižsistabā, kur muzeja vecākā speciāliste Marta Ratkeviča iepazīstināja ar jaunumiem. No sienas, glītā rindā sakārtoti, uz apmeklētājiem noraugās četrpadsmit vīri, kuru dzīves vairāk vai mazāk saistītas ar seno skolas namu. Kāds to ievērojami balstījis, kā mācītājs Kārlis Glēzers, kāds tajā mācījies, kā Krišjānis Barons, kāds tajā mācījies, kā Fridrihs Mālsbergs. Vēl tikai piecpadsmitais, ērģelbūves meistars Ansis Dinsbergs, tobrīd gaidīja savu fotogrāfiju, bet īsas biogrāfijas izlasāmas par visiem. Par ekspozīcijas dizaineru muzejs pateicas *Brālim Y*.

Tad klātesošos aicināja sadalīties jeb apvienoties komandās, katrai izdomāt savu nosaukumu, lai varētu saņemt uzdevumu burtnīcu. Astoņi uzdevumi bija jāaizpilda apmēram pusotrā stundā, «atrisinot» gan fiziskus, gan garīgus vingrinājumus, gan iekštelpās, gan ārpus muzeja.

Šo rindiņu autors, uz ātru roku apvienojoties ar kolcinieci Dženetu Marinsku, izveidoja komandu *AlMa*. Pirmais uzdevums mūsu vienībai bija turpat viesistabā — izmantojot jauno ekspozīciju, jāaizpilda krustvārdu mīkla. Īsti manā garā, un kas var būt vieglāk, ja špikeris ir priekšā! Tomēr vēlāk atklājās, ka vārdam «žurnālists» ir tikpat daudz burtu, cik «rakstnieks»...

Nākamajā pārbaudījumā mums pietrūka

ornitoloģijas zināšanu. Aitaplokā vajadzēja nevis skaitīt aitas, kas man liktos īsti atbilstoši, pat ne noteikt aitas pēc blējieniem, bet gan atminēt putnu balsis... Par laimi, otrs uzdevums bija saklausīt visu, ko vien var, un te mums veicās labāk. Sadzirdējām gan automašīnu rukoņu (labi, ka nelika atminēt to marku, neesmu nekāds Remarks!), gan koku šalkšanu, gan odu sīkšanu... Devāmiens tālāk. Pie «pagrabiņ» mūs gaidīja parauglaukums. Tajā vajadzēja uziet dažādus pļavas augus. Pirmajā mirklī šķita, kas tad tur grūts? Bet mēnesi pirms Jāņiem dažs labs dzimtenes floras pārstāvis tik tikko ir izspraucies no zemes, cits vēl nav savīkšījies ziedēt. Par provi, baltais āboliņš. Kas to būtu domājis, ka to atrast ir visgrūtāk?

Nākamajos uzdevumos varējām likt lietā savu lasītprasmi vecajā drukā. Čupu burti, cik jūs man mīļi! Tomēr dzejojīti man izdevās noskaitīt raiti un pat ar izteiksmi, vismaz spriežot pēc atzinīgās izteiksmes vērtētājas Mārites Jurčas sejā.

Glītrakstīšana ar zoss spalvu noteikti nav mana stiprā puse, bet uz pusgraudu ar Dženetu galā tikām. Tāpat ar vecās drukas paraugu, kas ar izpratni bija jāizlasa, lai izlobītu pareizās atbildes uz jautājumiem. Pēc šiem pārbaudījumiem sūtīju domās pateicību Jānim Endzelīnam un Kārlim Mīlenbaham. Cik latviešiem tagad tomēr viegla dzīve!

jiem apsveikumiem un bagātīgajām dāvanām! Īpašs paldies par sveicieniem baptistu draudzes mācītājam Haraldam Anzenavam — kādreizējā mūsu baznīcas mācītāja Edgara Villes krustdēlam! Baptistu draudzes vecākais Aldons Zumbergs arī atklāja, ka pirms 250 gadiem mūsu baznīcā laulājies viņa vectēva vectēva vectēvs Jānis ar līgavu Katrīnu. Dievkalpojumu ar skaistām dziesmām

Vāgūzī vajadzēja noteikt senos un ne tik senos laikos lietotus priekšmetus. Viens, kas atgādināja moku rīku, izrādījās darbarīks ratu riteņu izgatavošanai. Medus spiede un sviesta ķērne grūtības nesagādāja. Domāšanu rosināja cūku rukšķēšana, govju maušana un gaiļa dziedāšana kaut kur turpat blakus. Nu riktīga staļļa gaisotne! Pašus zvērus gan nemanīja, makten labi noslēpušies. Uzslava Dženetai, kas atminēja koka kastes noslēpumu. Pūrs! Pūrs, nevis kaut kāds sieks. Nu un sūdu dakšas tā arī sauc, smalkāka apzīmējuma ļoti noderīgajam darbarīkam nav. Galu galā savācām gluži labu punktu ražu — pilnu pūru gluži ne, bet arī ne sieku.

Pats pēdējais uzdevums sākumā likās teju vai neizpildāms. Staļļaugšā, raugoties piecpadsmit *miglas bildītēs* uz sienas, vajadzēja noteikt 15 dažādu muzeju durvis. Kad Dženetai sacīju, ka durvis ar skaitli 14 augšpusē ir tās pašas, pa kurām šovakar ienācām, pušelniece samulsināja mani, sakot — kur tad te muzejam ir baltas sienas!? Par laimi, ielūkojoties pārējās bildēs, secināju, ka baltums iekļauj visas atminamās durvis, tā teikt, sienas ir aizmālētas, lai būtu grūtāk noteikt durvju piederību. Jociģi, bet visvieglāk noteicām durvis muzejam, kurā mēs abi neesam bijuši, — Rīgas Motormuzejam. Galu galā atminējām 10 durvis — necerēti labi!

Papildpunkts nopelnījām, novadot citiem dalībniekiem spēli — klusus telefonus. Starp citu, cik gan vega ir šī spēle? Varbūt to garos rudens vakaros tiešām ir spēlējuši arī Kubeles skolas audzēkņi?

Noslēgumā mīlojamies ar šē jau ierastajiem, gardajiem namamātes Guntas cepta-

jiem raušiem un zāļu tēju ar medu. Arī sarunas, atmiņas, joki, sildīšanās pie ugunsкура mantelškursteņa telpā — tas viss pieder pie lietas Muzeju naktī Kubalos.

Muzeja ļaudis saka lielu paldies palīgiem un atbalstītājiem, bez kuriem pasākums nebūtu izdevies: Māritei Jurčai, Jurim Šleineram, Guntai un Mārtiņam Abajiem, Inai Braunai un Slīteres Nacionālā parka Dabas izglītības centram! Paldies visiem muzejiem, kas atsaucās uz aicinājumu iesūtīt durvju attēlus, kurus izmantoja pārbaudījumā *Vai pazīsti muzeju?*.

Paldies arī Dundagas un Tiņģeres saimniecēm Aina Šleinerai, Ivetai Zadiņai, Mārai Šleinerai, Agritai Bokumai un Tamārai Ekmanei, kuru kopto mājdzīvnieku balsis lieliski iederējās 1849. gadā celtajā staļlī!

Spēlē piedalījās 19 komandas. Muzeju vakara gaitā apmeklēja aptuveni 80 cilvēku. Daži bija braukuši no Tukuma, Ventspils un pat Dobeles! Kubalu skolas–muzeja trešais rakstu krājums Viļņa Mitlera *Dundznik valad* un atbalstītājbiedrības *Zaļā doma* dāvātās brīvbiļetes Slīteres bākas apmeklējumam, kā arī krietnes barankas ordenis (medaļa taču jāliek uz zoba!) bija spēles uzvarētāju ieguvums. Pēc Jura Šleineru lūguma Marta Ratkeviča laureātus nosauca divainā secībā — otrā vieta, trešā, pirmā. Un tāpat komandas *AlMa*, *Friči* un *Vienradži*. Bet *Grand Prix* visai muzeja komandai ar krietnajiem palīgiem!

Lai spēlē rastais piedzīvojums un prieks saglabājas līdz nākamajai Muzeju naktij!

Alnis Auziņš ar Marta Ratkevičas trāpīgiem papildinājumiem

Atpakaļlaiks

Dundagas luterāņu baznīcai 250

Turpinājums. Sākumu skatīt aprīļa un maija numurā!

No veciem rakstiem uzzinām gan par baznīcas senāko iekārtojumu, gan to, kā godāts Ernests Dinsbergs, gan par baznīcas 160 gadu jubileju, kad «baznīca bija jauki izpušķota zaļumiem, vītņēm un ziediem».

E. Ābola manuskripts. Latvijas lielākais pagasts. (Fr. Īvnieka Dundagas pagasta apraksta savilkums).

No pieminekļu valdes raksta Dundagas ev. lut. baznīcas valdei. Dundagas baznīca celta 1766. gadā. Tagadējais tornis uzbūvēts 1897. gadā. Liels kapitālremonts izdarīts 1935. gadā, tad arī ielikta koka grīda.

Īsi pirms kara barons līcis aizmūrēt līķu kambari.

Baznīcā atrodas Jaņa Rozentāla altārglezna *Lieldienu rīts*. Baznīcā glabājas pirmā, 1689. gadā izdota Bībele.

1935. 27. IV sastādīts akts par Dundagas ev. lut. baznīcas iekārtas piederumiem, kas nodoti pieminekļu valdei Rīgā. To vidū ir Os-

ja draudzei dziļi izjustu reliģisku mākslas pārdzīvojumu.

Kubalu skolas – muzeja (KSM) krājuma materiāli, 133-Rd

Ernsta Dinsberga tēva gaviļu svētki.

Šī gada 30. jūlijā Dundagas skolotājs E. Dinsberga tēvs nosvinēja savus piecdesmit gadu amata svētkus un savas laulības zelta kāzas. Tiešām ievērojami svētki, kurus nosvinēt retiēm. ..

30. jūlijs bija svētdiena. Jau no paša rīta Dundagas dzimtkungs atsūtīja mūsu Dinsberga tēvam uz Kubeles skolu pakal lepnus ratus, četriem zirgiem aizjūgtus un sulaini līdzā. Ar šiem cien. gaviļnieks aizbrauca uz baznīcu. Kamēr viņš baznīcā noklausījās sprediķi, lepnie zirgi ar ratiem gaidīja uz to pie baznīcas vārtiem. Pēc noteikta sprediķa cien. Dinsberga tēvs kopā ar savu veco, mīļo draudzeni iznāca no baznīcas, dziesmu grāmatu padusē nesdams, iekāpa uz viņiem gaidošos ratos un aizbrauca uz pili brokastīs.

Pēc noturētās dievkalpošanas, tā ap pulksten vieniem, abus vecos gaviļniekus atveda atkal tajos pašos ratos atpakaļ no pils uz baznīcu. Tagad tos pavadīja arī pats lielkungu pāris. Pie baznīcas vārtiem rati apstājās un gaviļnieku pāris devās pa vārtiem iekšā baznīcā, no lielkungu pāra pavadīts. Iekšpus vārtiem to sagaidīja sabraukušie amata brāļi un citi viesi. Šie visi nu devās tam līdz baznīcā iekšā. Iegājējus saņēma ar ērģeļu skaņām. Tad mācītājs uz sirma gaviļnieku pāri runāja par tiem vārdiem, kas stāv Jāņa parādīšanas grāmatā, pirmajā nodaļā, ceturtajā pantiņā, un tā skan: «Žēlastība lai ir jums un miers no tā, kas ir, kas bijis un kas būs!»

Apcerot pagājušus laikus un tagadni, gaviļu pārim esot gan jāliecina, ka tie no Dieva saņēmuši daudz žēlastības; tāpat tas arī būšot uz priekšu, līdz sirmās galviņas nolikšoties uz dusu kapiņā. Jauki, jauki saderēja šī mācītāja runa ar iepriekš nodziedāto dziesmu: «Līdz šejēn' Dievs sirdsžēlīgi man vienu neatstājis.»

Tikpat jauka un piederīga bija pēc runas no kora uz četrām balsīm nodziedātā dziesma:

«Dievs ir mans Gans, man nebūs trūkums.»

Mācītājs noturēja vēl pateicības lūgšanu, un atkal atskanēja no kora tagad tā iemīlētā Kades dziesma: «Gavilējiet Tam Kungam visa pasaule!»

Tad vēl nosvētīja jubilāru pāri, nodziedāja beigu dziesmu, un tad devās, ērģelēm skanot, no baznīcas ārā. Liela, gara braucēju rinda nu pavadīja gaviļniekus uz Kubeles skolu. No lielceļa uz skolas namu nogriežoties, svētkenieks sagaidīja koši godavārti; skolas māja bija greznota ar karodziņiem. Svētku viesu varēja būt kāds pāris simtu.

Latviešu Avīzes, nr. 33, trešdien, 1889. gada 16. augustā

Gaviļu svētki Dundagā.

30. jūlija rīts beidzot ausa un ļaudis tādā daudzumā, kā tikai lielākos svētkos parasts, devās uz Dundagas serdi, uz svētsvinīgu aktu vietējā baznīcā. Iesāka drusku lietus mirdzināt, pie daudziem saceldams bailes, kad tik tas neizmainīja svētku braucieni, bet reizā arī atgādinādams, ka arī dienas varonis tamlī-

dzīgi laistījies svētības lietutiņu uz latviešu tautu. Pēc dievkalpošanas vēl neviens baznīcēns negribēja atstāt dievnamu, bet visi palika savās vecajās vietās, vēlēdamies redzēt, kā tas izskatās, kad vienu un to pašu pāri, kas vēl pie tam mīļi dzīvojis, laulā pa trešam lāgam. Un šis retais pāris arī nāca. Blakus savai dārgai, no vecuma manāmi aizņemtai «zelta līgaviņai», stingriem, pašapzinīgiem soļiem pa baznīcas plānu gāja uz sava pievedēja, vietējā barona krēslu vecais, stingrais latvietis Dinsberga Ernsts, nogaidīt, līdz mācītājs R. Krauzes kungs nāks izdarīt laulāšanas ceremoniju. Šim parādoties, sirmāis pāris nostājās priekš tā paša altāra, kur tas priekš pusgadusimteņa bij stāvējis; bet kāda starpība starp toreiz un tagad: toreiz priekš vīra, kas izlikās esam visas gudrības un augstības neaizsniedzamā galotne, to neviena neievērots, nabadzīgs, bagāts tikai sirdī, sirdsprātā un cerībās, tagad arī bagāts padomā, bagāts arī godā, bagāts darbos, bagāts piedzīvojumos un bagāts atmiņās; un šīs atmiņas tam modina mācītājs, atgādinādams, ka dzīvajos vairs neesot toreizējs pievedējs, ka arī tās rokas, kas viņus toreiz kopējušas, sen satrūdējušas, un ka liels pulks no viņa vecuma biedriem gājuši uz mūžības dusu. Mācītājs tālāk aizrāda, ka sirmajam pārim Dievs miesīgus bērnus neesot devis, bet ka viņa audzū bērni tam parādot īsto bērnu godu un cienību un ka beidzot viņus aplaimojot nepārredzamais pulks garīgo bērnu, ko vecais tēvs iemantojis kā skolotājs un rakstnieks; tā tad sirmgalvjiem Dievs parādījis savu lielo žēlastību, un tie varot sacīt ar Dāvidu: «Dievs ir mans gans, man netrūks ne nieka».

Pie šiem vārdiem no augšas, no ērģeļu puses atskanēja diženās un varenās skaņas Janzena: *Dievs ir mans gans, man nebūs trūkums*, dziedāta no Dundagas dziedātāju kora, kas uz šiem svētkiem caur viņa nepieķūstoša vadoņa J. Dreiberģa kunga pūliņiem bij pavairojies. Pēc nodziedātas dziesmas mācītājs salaulāšanas ceremoniju izdarījis aprādīja vēl, ka vecais pāris bijis uzticīgs sev un savam kronim un ka šinīs svētkos piederot tie 100. Dav. dz. vārdi: «gavilējiet tam Kungam visa pasaule». Tagad Dundagas vīru koris nodziedāja Kades *Gavilējiet, gavilējiet!*, ar to ceremonija beidzās un sirmāis pāris varēja doties uz kāzu namu. Liels ļaužu pulks gaviļniekiem sekoja. Katrs gribēja apskatīt laimīgā pāra līgsmajas sejas; katrs gribēja sirmajam pāritim iečukstēt ausīs savu priecīgu līdzjūtību; katrs gribēja teikt kādu īsu pateicības vārdu, ko tas jutās sirmajam skolotājam parādā. Kad gavilnieki bij ar daudz līdzjūtīgiem ļaudīm sasveicinājušies, tie sēdās barona ratos, un nepārredzams ļaužu pulks garā, garā ratu rindā tiem sekoja. Visai virtenei iepriekš jāja 4 zēni, ģērbti baltā krekļā ar sarkanu jostu ap vidu un baltu gardibenveidīgu iz baltas drānas sašūtu cepuri, mazus karodziņus vicinādami. Ļoti jauki izskatījās šie mazie jātnieki; tautas dziesminieku pušķoja viņa zelta kāzu dieniņā jauka, diemžēl daudzkrāt aizmirsta senlaiku kāzu ieraša..

Tēvija, nr. 33, 1889. gada 16. augustā

.. Ziemā 1835./36. g. mācītājs Ernstu [Dinsbergu] sūtīja pa visu savu baznīcas draudzes apriņķi apkārt pa visām mājām, uzrakstīt visus cilvēkus, un pēc baznīcas grāmatām uzmeklēt katram viņa vecuma gadu (to gadu, kad katrs dzimis un kristīts). Dundagas baznīcas draudze ir liela, līdz 7000 dvēseles, un ciemi un mājas reti (izklaidā) un atstatu, tādēļ tas bija liels darbs, un, tā sakot, pirmais izraksts (izvilkums) iz baznīcas grāmatām, kādi izraksti tagad ir dažādi, gan mācītājam, gan pagasta valdēm un tiesām. Tolaik tādi nebija un bija liela meklēšana, ja cilvēkam gribēja atrast gadus un pats to nevarēja atminēties, kurā gadā un kurās mājās

• Dundagas baznīca 20. gs. pašā sākumā.

Attēls no Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta Zudusī Latvija.

dzimis. Ernsts to ziemu apbrauca gandrīz visas Dundagas mājas, ļaudis rakstīdams. Tas nu ir patlaban 63 gadi. Vecie ļaudis to vēl atminas un pie dažām atgādībām saka: «Redziet, tas bija to gadu, kad Dinsberģis braukāja pa mājām, ļaudis rakstīdams.»

Poruks J. Ernsts Dūnsberģis.

Autobiogrāfija ar ģimetni un ievadu. Cēsis, 1904.

Dundaga.

Iekšējās Misijas Biedrības Dundagas nodaļa sarīko 15. februārī š. g. savus gada svētkus. Plkst. 11 dienā Dundagas baznīcā garīgs izrikojums, kur dalību ņems kā runātāji viesi iz Rīgas, tā arī vietējais jauniešu jaukts un vīru koris, dubultkvartets un duets. Dažas dziesmas pavadīs stīgu orķestris. Programmā uzņemtas A. Jurjana, Šepsta, J. Vītola, Hendeļa, Mendelsona, Matena, Gabriela un Tenders dziesmas. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Tuvāki aizrādījumi būs programmās, kuras izrikojuma dienā tiks pārdotas pie ieejas. Pēc koncerta plkst. 3 dienā Dund. mācītāja mājā kora un dubultkvarteta dziesmas, runas un deklamācijas. Programmas muzikālo daļu uzņēmies labi un nopietni sagatavot J. Tenders kgs, un Jauniešu pulciņš apsolījis gādāt par svētku labu izdošanos un mīļi saņems katru viesi pušķotās telpās.

...is.

Ventas Balss, nr. 6, piektdien, 1925. gada 6. februārī

Dundaga.

Baznīcas svētki. Dundagas ev.-lut. baznīca svētīja 29. augustā savus 160 gadu pastāvēšanas svētkus. Kā jau tamlīdzīgos gadījumos mēdz būt, baznīca bija jauki izpušķota zaļumiem, vītņēm un ziediem. Kā svētku runātāji bez vietējā mācītāja E. Villes bij ieradušies Ventspils mācītājs T. Grīnbergs un Maz-Irbes mācītājs Bāns. Mācītājs Grīnbergs runāja par jautājumu *Kas baznīca grib būt?*. Savā runā viņš aizrādīja uz to, ka baznīca grib būt par vietu, kur Dieva godība mājā, par atspirgšanas vietu visām skumju un sāpju grauztām sirdīm un par mūžības atspoguļojumu zemes virsū. Mācītājs Bāns sludināja klausītājus neaizmirst kristīga cilvēka tiesības un pienākumus... Brigga Vakara lūgšanu izpildīja vijoļu pavadījumā.

Ventas Balss, nr. 38, piektdien, 1926. gada 24. septembrī

Publikāciju sagatavoja Alnis Auziņš

Autors pateicas par atbalstu raksta sagatavošanā Alandai Pūliņai un Ivaram Abajam

Turpmāk vēl

Raibs kā dzeņa vēders

Saulgrieži Kolkasragā

Vasaras saulgriežos, gada garākajā dienā 21. VI, *Latvijas Radio 2* īstenois unikālu projektu *Gadsimta garākā Līgodziesma* — mūsu kopības apzināšanās, vēstījums pārējai pasaulei par mūsu spēcīgajām dziedāšanas tradīcijām. 21. VI Līgo dziesma no saules lēkta plkst. 4.29 līdz saules rietam plkst.

Pludmales volejbols

18. VI Dundagā sākas novada atklātā pludmales volejbola čempionāta I posms.

Spēlētāji piedalās amatieru un entuziastu grupā. Iecerēti 4 posmi: 18. VI Dundagā, 9. VII Kolkā, 16. VII Mazīrbē un 20. VIII Dun-

Spēlēsim TE — ĀTRI

No 2. līdz 4. VII Liepājā notika 5. Latvijas skolu jaunatnes teātru svētki un 18. valsts teātra sporta turnīrs.

Dundagu pārstāvēja vidusskolas 7.–8. klašu komanda: kapteine Krista Ludevika, Marks Aukmanis, Guntis Egle, Niklāvs Neimanis un Āris Zanders un vidusskolas absolventu komanda no Dundagas Kultūras pils: kapteinis Kristis Iesalnieks, Raitis Bērziņš, Lora Egle, Juta Freimane, kā arī 10. klases skolniece Kristīne Kallē.

Par tiesībām piedalīties svētkos no aprīļa kolektīvi sacentās dažādos valsts reģionos. Izvirzīja arī mūsu vidusskolas komandu, taču svētki notika tieši eksāmenu laikā. Šī paša iemesla dēļ nepiedalījāmies arī teātru skatē.

Liepājā labākie skolu teātri uzstājās par prieku sev un publikai, jo viņu savstarpējie kari jau bija beigušies. Citādi tas bija starp teātra sporta komandām. Te starp spēcīgākajām vēl risinājās cīņa, noskaidrojot spēcīgākās valstī.

Lai nu cik piederīgs vārdiņš «ātri» ir tradicionālajam teātrim, bet teātra sportam tas atbilst! Te patiesi jāmāk ātri un emocionāli izspēlēt notikumu 2–3 minūtēs tiesnešu vai

Uzmanīsimies svētkos un ikdienā!

Līdz Jāņiem saposīsim savus īpašumus, lai mūs neapļigo! Svētkos galdā būs Jāņu siers un alus, bet svinēdami neaizmirsīsim par savu un līdzcilvēku drošību!

Ir sākusies peldsezona. Ievērosim drošību peldvietās! Visdrošāk peldēties ir šim nolūkam paredzētās vietās. Nepazīstamā vietā nedrīkst uzreiz lēkt ūdenī. Jāpārliecinās, vai ūdenstilpes gultnē nav akmeņu vai citu priekšmetu, uz kuriem var savainoties. Peldoties reibumā, cilvēki riskē noslīkt. Ja peldēties dodas bērni, pieaugušajiem ir jābūt klāt un jāuzmana. Bērni var peldēt tik

22.22 ar LR2 ētera starpniecību visies cauri visai Latvijai, kopīgā dziedāšanā pulcējot Rīgas, Siguldas, Salacgrīvas, Strenču, Gulbenes, Madonas, Ciblas, Daugavpils, Jēkabpils, Iecavas, Tērvetes, Saldus, Nīcas, Ventpils, Dundagas un Talsu novada ļaudis. Plkst. 19.15 tiešajā ēterā lībiešu Līgo dziesmu skandēs ansambļis *Laula*. Aicinām ikvienu pievienoties *Gadsimta garākās Līgodziesmas* dalībniekiem!

Inora Sproģe

dagā, kur noskaidros labākos abās grupās. Atklāto čempionātu rīko biedrība sporta klubs *Dundaga* ar pašvaldības atbalstu. Sliktos laikapstākļos trīs dienas pirms plānotā posma datuma novada interneta lapā www.dundaga.lv, kā arī atbildēs uz pieteikuma vēstulēm un īsziņām paziņos par spēļu pārcelšanu.

Ance Freiberga

skatītāju dotajos apstākļos. Jāpiebilst, ka 7.–9. klašu grupā sacentās 11 spēcīgākās komandas.

Pirmajā dienā mūsu pretinieki bija komanda no Gaigalavas un ar spožu spēli ieguva šajā turnīrā visaugstākos punktus. Mēs noturējāmies 2. vietā. Nākamajā dienā finālturnīrā starp 3 labākajām komandām sākumā mums veicās ļoti labi un izrāvāmies vadībā, tomēr pēdējā tehnikas izspēlē spēku pietrūka un palikām trešie valstī. 1. vietā Ādažu, 2. — Gaigalavas komanda.

Studentiem uzdevums bija vieglāks, jo viņus tiesneši nevērtēja. Liepājas, Druvas un Dundagas skolu absolventi bija kā salda is ēdiens. Šīs, valstī spēcīgākās studentu komandas, savstarpējā saspēlē priecēja skatītājus ar improvizācijas šovu. Arī ar šo sniegumu varam lepoties, jo, kā atzina citi kolēģi, Dundaga, uzsākot spēli, uzlika tik augstu latīņu, ka pārējiem bija ko turēt līdzī.

Lai mums būtu iespēja izbaudīt svētkus Liepājā, apliecināt savu varēšanu lielajā *Dzintara* koncertzālē, sakām lielu paldies par atbalstu novada domei, vidusskolai, Kultūras pilij un vienmēr atsaucīgajam busiņa pavēlniekam Edgaram Kārklevalkam!

Vaira Kamara

tālu, cik pieaugušais var labi saredzēt un vajadzības gadījumā spēj ātri piesteigties palīgā. Vislabāk bērnu peldēt nepratēju uz ūdens noturēs īpaša peldveste. Drošības veste jāvelk arī tad, kad dodas izbraukumā ar laivu. Droši peldēties var tad, ja ūdens temperatūra ir sasniegusi +18°C. Saulē sarksušam ūdenī jāiet lēnām, jo, darot to strauji, var sākties krampji. Nav ieteicams peldēties vienam, jo nelaimes brīdī nebūs palīgu. Bīstami peldēties arī stiprā vējā un negaisā. Par drošību uz ūdens jāpārrunā ģimenēs ar bērniem un pusaudžiem.

Nelaimes gadījumā nekavējoties jāizsauc glābēji pa tālruni 112.

Jānis Simsons, novada pašvaldības policijas vecākais inspektors

Pie jūras dzīve mana

23. VII Kolkā piejūras senioru festivāls pulcēs seniorus no piejūras reģiona 13 pašvaldībām — no Rucavas novada līdz pat Ainažiem.

Festivāls aicina dalīties pieredzē, apvienot piejūras novadu seniorus un veicināt senioru nevalstisko organizāciju līdzdalību svarīgu lēmumu pieņemšanā. Pirms gada

Dundagas muižas vilnas burziņš

16. VII visu dienu notiks koncerti, amatu darbnīcas un tirgošanās.

Koncertos piedalīsies pašu amatiermākslas kolektīvi un viesi no kaimiņu un tālākiem novadiem — folkloras kopa *Rikši*, Katlakalna folkloras kopa Andra Kapusta vadībā, postfolkloras kopa *Daba san*, Talsu Valsts ģimnāzijas teātra studija un daudzi citi.

Iesākumā bija Vārds

Uz parka soliņa uzrakstīts *Krāsots. Cik daudzi no mums paies garām, lai sēstos uz nākamā? Vēlēšanās tomēr visu pārbaudīt liek piebāzt pirkstu, lai pārliecinātos, ticēt rakstītajam vārdam vai ne.*

Arī *Baznīcu nakts Dundagas baptistu baznīcā* 10. VI iesākas ar ko līdzīgu. Svētdienskolēnu uzvedumā pie *grēka* soliņa — krēsla *pielip* arvien jauni un jauni neticīgie *armanigantānenotiks*. Kad cerības atbrīvoties paša spēkiem ir zudušas, tad nāk atklāsmē — jāuzticas rakstītajam vārdam. Un stiprākais rakstītais Vārds ir Bībelē.

Kaut arī pasākums, kas mūs pulcēja kopā, saucas Baznīcu nakts, tomēr, kā uzsvēra draudzes sludinātājs Andis Smelte, baznīca ir nevis celtnē, bet cilvēki. Draudze ir dzīva caur katra cilvēka darbošanos un līdzdalību. Visiem kopīgi dziedot, izskanēja Miķeļa Zumberga dziesma *Mūsu Tēvs*.

Nākamais svētdienskolēnu uzvedums — mēmais šovs — vēstīja par atkarībām. To ir daudz. Parasti ar tām mūs iepazīstina cilvēki, kuriem uzticamies: vecāki pieļauj pirmo alkohola glāzi, draugi iedod uzsmēķēt... Vienai atkarībai seko otra, trešā, ceturtā. Un lejupceļš, kas iesācies kā nevainīgs joks, beidzas ar cilvēka personības sagrāvi, de-

Jūras svētki

9. VII vasaras lielākie un visvairāk gaidītie svētki Kolkā ar Jūras valdnieka viesošanās.

Plkst. 10.00 atklātā čempionāta volejbolā 2. posms un individuālās sacensības: zābaku, sviedlīnes, šautriņu mešana, lodes grūšana, petanks, futbola bumbas sitieni vārtos, zolīte. Mazākajiem apmeklētājiem *Annels* piepūšamās atrakcijas, ūdensbumbas, Kalvenes trušu izstāde, hennas tetovējumi un citas izrīcības. Pa vienam vai grupiņās varēs iepazīt ciemu, piedaloties orientēšanās sacensībās pēc GPS koordinātām. Fotoizstādes, filmas un videostāsti par mūsu piekrasti, jūru un cilvēkiem.

Priecēs viesmākslinieki — Normunds Jakušonoks un Kaspars Tīmanis ar duetu *Karakums*, latviešu iemīļotais aktieris Jānis Paukštello, grupa *Jūrkant*, *Fire Spirit* ugunsšova mākslinieki, kā arī pašmāju deju grupa *Sensus*, Kolkas pūtēju orķestris u.c. Sk. arī www.kolka.lv un www.dundaga.lv.

Inora Sproģe

Paldies bērnu dārza *Kurzemīte* kolektīvam par atbalstu zinātniskās pētniecības darba izstrādāšanā! *Agnese Bērzkalne*

4. VII pilī optometristu izbraukums. Pieteikties pa tālr. 65035635 līdz 1. VII. Varēs bez maksas pārbaudīt redzi un par īpašām cenām iegādāties brilles.

1. VIII Carnikavā noslēgtais Latvijas piejūras novadu senioru savstarpējais nodomu protokols paredz uzlabot un veicināt piejūras novadu senioru sadarbību.

Programmā: plkst. 13.00 svētku gājiens, festivāla atklāšana un karoga pacelšana, plkst. 13.30–15.30 piejūras senioru priekšstādes un priekšnesumi, koncertu vada Dailē teātra aktieris Gints Andžāns, plkst. 18.00–22.00 svētku balle ar grupu *Novadnieki*. Laipni gaidīts ikviens! Ieeja brīva.

Vērsim un šķeterēsīm kopā visu, kas balstīts mūsu tradicionālajās vērtībās un paražās.

Īpaši svētkos celsim godā Pāces *Vilnas fabriku* un atskatīsimies uz ražošanas apvienībā *Dailrade* savulaik saražoto.

Noslēgumā Dižkoncerts Dundagas pils parka estrādē un zaļumballe līdz rītam ar grupu *Galaktika*.

Nāciet paši un aiciniet viesus!

Baiba Dūda, Kultūras pils direktore

presiju un domām par pašnāvību. Uz skatuves galvenajam varonim Kārlim glābējs ir Jēzus. Viņš paņem prom mūsu grēkus, Viņš par tiem dod izpirkuma maksu — savu dzīvību — un ievēd jaunā dzīvē un brīvībā.

Publika atsaucīgi uzņēma bērnu darbošanos, un arī vēlāk bērni atzina šo pieredzi par vērtīgu.

Pēc draudzes priekšstādes sekoja saviesīgā daļa foajē telpā ar kafiju, tēju, pīrādziņiem un viesu nestiem klinģeriem. Tā kā pieaugušos parasti interesē skaitļi, kā to pareizi bija ievērojis Mazais Princis, tad šo pasākumu kuplināja 30 pieaugušie un tikpat daudz bērnu.

Vakara turpinājumā zālē klausījāmies koncertu *Cilvēks, kurš varēja kļūt slavens*. Enoķa Vikmaņa apvaldīti spēcīgā balss un Anda pavadījums 11 dziesmās vēstīja par mūžīgām vērtībām. Starp dziesmām Enoks iecināja par savu dzīvi, izvēli un uzticēšanos un aicināja arī klātesošos to izdarīt.

Koncertam noslēdzoties un ļaudīm izklīstot, sākās bērniem sen apsolītā nakšņošana baznīcā. Tajā ietilpa aprocišu vēršana no debess Pērļu vārtu dārgakmeņiem, filmas skatīšanās, uzvedumu izspēlēšana par Pēteri un pusnakti Romana un Ievas sagatavotās vakariņas uz iesmiņiem *Paradīzes dārza augļu kebabs*. Pēdējie nakšņotāji esot aizmiguši ap pulksten pieciem no rīta.

Sarmīte Zumberga

Izrāde pils estrādē

17. VI plkst. 19.30 pils parka estrādē Jāņu dienu ielīgo Laidzes teātra grupa *Līgo* ar Aigara Tauriņa lugu *Pārdotie svētki*.

20. gadsimta 90. gadu sākums. Tikko esam atguvuši neatkarību. Attieksme pret norisēm sabiedrībā un politikā atšķiras. Ļoti cenšamies atdzīvīnāt latviskumu, tradīcijas, bet dažreiz gadās arī pārcensties — kā šīs lugas varoņiem. Galu galā saprotam — ne jau visu var pirkt un pārdot...

Smaida Šnikvalde

«Dundadznieks» nr. 6 (211)
2016. gada jūnijs.

Dundagas novada pašvaldības izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas nr. 000702696.

Adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV-3270.

Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Zinta Eizenberga, Gunārs Laicāns, Lauris Laicāns, Aivars Miška, Aldis Pinkens, Diāna Siliņa un Smaida Šnikvalde.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusi amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervēja- mais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā. **Metiens:** 1500 eks.
Internetā: www.dundaga.lv/avize

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Jūrlietu un
zivsaimniecības fonds

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Biedrība *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija* (ZBA) izsludina atklāta konkursa projektu iesniegumu pieņemšanas 2. kārtu Eiropas Jūrlietu un Zivsaimniecības fonda Latvijas Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.–2020. gadam apakšpasākuma 43.02. *Sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģiju īstenošana* aktivitātēs 43.02.3. *Vides resursu vairošanai vai izmantošanai, kā arī klimata pārmaiņu mazināšanai* un 43.02.4.

Zvejas vai jūras kultūras mantojuma izmantošanas veicināšanai.

Projektu iesniegumus pieņems no 15. VII līdz 15. VIII. Sludinājuma kopsumma ir 1 475 000 €. Projekti darbojas Dundagas novada Kolkas pagastā, Ventpils novada Jūrkalnes, Tārgales, Užavas, Vārves pagastā un Ventpils pilsētā. Sīkāk www.ziemeļkurzeme.lv.

Gunta Abaja, biedrības ZBA koordinatore

Visa dzīve man viens ceļojums

Ceļotāju dienās

4. un 5. VI jau septīto reizi norisinājās Slīteres Ceļotāju dienas — pārgājienos un ar centru Slīteres pusmuižā.

Pats iesildoties nolemju piedalīties *Slīteres stacijas stāstos* Inas Braunas vadībā. Apmēram 25 cilvēku grupā lielākā daļa ir sākumskolas audzēkņi no Zlēkām. Ceļojums ir daudzveidīgs — *Upeskalnu* aizaugušajā mājvietā līdz ar mūsu gidi minam mīklu par

kumskolas audzēkņi no Zlēkām. Ceļojums ir daudzveidīgs — *Upeskalnu* aizaugušajā mājvietā līdz ar mūsu gidi minam mīklu par

Kīķerēšanas darbnīca Gaida Grandāna vadītajā pārgājienā «Putni un to dzīvotnes Kolkasragā».

Ainara Gaida foto

Kā caurviju tēls, cēli lokus liecot, pa Slīteres pusmuižu brauca zirgu pajūgs, izvizinot visus aizgājušo laiku izpriecu gribētājus.

Ainara Gaida foto

Namamāte Dace Sāmite pie saimes galda. Kundze, kas sēdēja man līdzās, sacīja: «Būtu zinājusi, ka zupa tik smekīga, būtu trīslitru burku līdzī paņēmusi!»

Ainara Gaida foto

akmeņiem veidoto pacēlumu (vai liecība par senām vēdzirnāvē?), lēkājām pa mežacūku rakumiem, kāpjām pāri lieliem nokritušiem kokiem vai izlienam tiem pa apakšu, rāpjāmies pakalnos un šļūcam lejā pa stāvēm nogāzēm, pārscrienām pāri staigānkām vietām, apbrīnojam mežacūku vannu, cenšamies saskatīt ozolpaparžu *pumpurus*, pēc spirām mācāmies noteikt dzīvniekus, pie avotiņa veldzējamies, liekam aiz auss Inas pamācību, ka skudrupūžņi vēsta par gaileņu tuvumu, un pārdomājam, kāpēc tautasdziesmas varonis gāja bekas lauzt, nevis griezt, uzzinām, kā Vilis Veldre drebinājies necilajā stacijas būdīnā, paši soļojām pa mazbānīša veco uzbērumu, prātojam, kā gan Vecmāju upītei ir dots mājvārds, ne otrādi, visbeidzot, pa trošu ceļu šķērsojam pašu upīti — taisnība, to paveic mazākie un dūšīgākie no mums.

Pēc tam — Slīteres pusmuižas krāsainība, raibums un smekis! Nudien, ēdamā piedāvājums ir brangs — no Elmas un Dženetas sklandraušiem līdz glaunajiem *Valtera Restorāna* ēdieniem, un pa vidu ir gan skābenzupa pie saimes galda, pasmeļama no smalkas franču terīnes ar uzrakstu *Bon appetit*, gan ventiņu rudzu maize un auzu plācenīši, dundžiņu aukstā zupa un DAP KRA kafija, kēksiņi un vafeles *tepat aiz stūra*, ir *Kļavnieku* kazu siers un vandzenieku kazu piena saldējums (un kazu *klātbūtni* tiešām nemanal), un kur nu vēl dižnātrēs ieslēptas kūpinatas zivis... Šis piedāvājums raisa pārdomas. Man taču arī aiz šķūnīša, kā dzejnieks teicis, *nenoskārstai vajdzībai* aug itin brangas nātres. Nu zināšu, kā tās likt lietā. Vajag tikai dabūt nedaudz zivtiņu!

Bet savs smekis ir atrodams arī Andra Ratkeviča košajos Slīteres pusmuižas stāstos, fon Slītera pēcteča Slītera-Šleineru kuplajā runā, sadiedzot kopā vēsturi ar šodienu un piesakot tos, kas uzstājas uz improvizētas skatuves, Pāces *Vilnas fabrikas* žilbinošajos dziju rakstos un valodu daudzbalstībā visapkārt — ir dzirdama un lasāma latviešu, lībiešu un krievu, čehu un angļu, vācu un franču valoda, un apbrīnojami, ka visi saprotas.

Čehu draugu mūsdienu deju jauniešu grupa liek noreibt galvai, kas velti mēģina izsekot līdzī akrobātiskajiem priekšnesumiem, mūsu pašu *Dun-dang* senioru dejojāji griež tautiskas tūres, Mārītes Jurčas pastāsti un Kolkas *Laulas* dziedāšana svētku varavīksnei piešķir īpašu vietējo nokrāsu.

Kā caurviju tēls, cēli lokus liecot, pa pusmuižu brauc zirgu pajūgs, izvizinot visus gribētājus. Par šo iespēju paldies sakāms Daigai Podēnai un Ignatam Laham no Džūkstes, kā arī mūsu pašu Agritai Bokumai.

Īpaši uzteicama ir Drabešu kopiena — *Amatu māja* no Amatas novada. Pirms gadiem pieciem viss aizsācies ar aizrautīgām audējām, vēlāk piepulcējušies dedzīgi keramikas, filcēšanas un kokļu būves meistari.

Tagad visās šajās jomās var izmēģināt roku Ceļotāju dienu dalībnieki. Bet galvenais, ka drabešnieki kokles arī spēlē. Ne tikai *oficiāli* pie mikrofona, bet arī pie saviem galdiem — ik pa laikam visu dienu — pašu un ikkatra garāmgājēja priekam.

No kaimiņpagasta, Ances, ieradies uzņēmīgais Reinis Pižiks, kas pirms pāris gadiem teicis ardievas stabilam darbam bankā, pārcēlies uz dzīvi savā bērnības zemē un tagad ceļotājiem piedāvā gan izbraucienus laivās, gan šaut ar loku. Tā kā cauri Slīteres pusmuižai neviena upe netek, tad Reinis ar dēlu palīdzību visus gribētājus skolo loka šaušanā. Arī dundadznieku draugus — čehu jauniešus.

No apskates objektiem vērtība par sevi ir akas māja, kurā, iededzot gaismu un pārvarot nelielu drebuli, var ielūkoties vienā no dziļākajām akām Latvijā. Aptuveni 27 metrus, gribas teikt, bezdibēnīgā aka ir nevainojami izmūrēta, un kā turpat netālu pie mikrofona saka Šleiners-Slīters, ir tikpat dziļa, cik Slīteres bāka ir augsta. Turpat stāv rakstīts, ka aka pildījusi savus pienākumus līdz 20. gs. 70. gadu vidum, bet Ina apgalvo, ka ūdens no akas ir gūts vēl 80. gadu vidū. Pastāv cerība, ka ar Eiropas naudiņām ūdens padevi no unikālās akas varētu atjaunot...

Vējainā diena paskrējusi vēja spārnēm. Vairākas stundas ikviens varējis rast sev tīkamu nodarbi, iesaistot visas maņas — redzi, tausti, ožu, dzirdi un pirkrgribēšanu. Vispār jau grūti aptvert neaptveramo, vismaz man tas nav izdevies. Varbūt kādam citam no aptuveni 1300 lielā ceļotāju pulka, kas šogad apmeklēja mūsu novadu?

Paldies visiem rīkotājiem, dalībniekiem, apmeklētājiem, atbalstītājiem, īpaši novada domei un saimniekiem — Slīteres Nacionālajam parkam!

Alnis Auziņš

Paldies!

Paldies pasaulē labākajai Ceļotājdienas apmeklētāju saimei! Paldies pārgājienam, darbnīcām, velomaršrutam, laivu braucienam vadītājiem, atvērto māju saimniekiem un visiem brīvprātīgajiem palīgiem!

Slīteres Ceļotāju dienas pavadītas spirdzinošajā Slīteres gaisā, meži pētīti, jaunas dabas gudrības apgūtas, jūras vēji ieelpoti, odu kodumi un vasaras raibumi uzpunktēti, sklandraušī apēsti!

Gatavojamies 2017. gada Ceļotāju dienām 3. un 4. jūnijā!

Slīteres Ceļotāju dienu rīkotāju vārdā

Andra Ratkeviča no Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas un Alanda Pūliņa no Dundagas novada tūrisma informācijas centra

Čehu draugu mūsdienu deju jauniešu grupa lika noreibt galvai, izsekojot līdzī akrobātiskajiem priekšnesumiem. Dundagas jauniešiem gan galvas noreiba.

Visvalža Biezbarža foto